

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgöny című Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Meg'elenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... .. 1080 Lei

Fél évre ... .. 540 Lei

Negyed évre ... .. 270 Lei

Havonta ... .. 90 Lei

Hirdetések díjazás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A rendőr büntet.

Te szegény aradi polgár, aki a legnagyobb óvatossággal ügyelsz arra, hogy véletlenül bele ne botoljál a zavaros rendeletek paragrafusainak cikornyáiba, bizonyára élénk meglepetéssel fogadod azt az írást, amely arról értesíti, hogy bűnös vagy és mint olyant, három vagy ötszáz, esetleg ezer lej pénzbírsággal sújt a járásbíró. Már pedig ilyen meglepetések naponta százával érnek aradi lakosokat. A járásbírói szolgálk alig győzik elkészíteni a megfélembhezhetetlen ítéletet: bűnöd büntetését. Persze, kíváncsi vagy rá, hogy mi is lehet a bűnöd, amikor tudtodon kívül sohasem lépted át a törvényes határokat. Felsietsz a járásbíróshoz. Ott megkérsz egy hivatalnokot, hogy keresse ki aktádat, amely nyilván felsorolja az ellened emelt vádakát. A jószívű hivatalnok egy felszobányira való aktatömegben kezd kutatni és azt mondja, hogy ezek az akták mind a tiedhez hasonló „bűnök” leírását tartalmazzák.

Vége előtt a kereseti okirat. Abból kitűnik, hogy ez előtt hat, vagy tíz hónappal cseléded kirázta a rongyot az ablakon; elfelejtetted megöntözni, vagy behomokozni a házad előtti járdát; nem hordattad el a havat, amikor kellett volna; kivilágítottad ablakodat, amikor nem kellett volna. Szóval csupa olyan dolgokkal vádolnak és olyan dolgok miatt ítélnék el, amiben nem érzed magad bűnösnek, mert tudtoddal nem követted el a „bűnt”, a miért elítéltek.

Tulajdonképen itt van a hiba. Ilyen dolgoknak nem szabadna egy jogállamban előfordulni. Mert minden vádlottnak a legelemibb joga az, hogy védekezhessen a vádak ellen. Nálunk azonban az történik, hogy nem adnak módot a védekezésre, mert az uccákon posztoló rendőr hangulatától függ, hogy feljelentse-e azt a polgárt, akinek cselédje állítólag kirázta a poros rongyot az ablakon, vagy jegyzőkönyvet vegyen arról, hogy a ház előtt állítólag nem öntöztek, vagy nem homokoztak. A rendőr jelentése alapján mondja ki a járásbíró az ítéletet, anélkül, hogy a vádlottat meghallgatta volna.

A város lakosságának a különféle helyekről jövő rendelkezések miatt nagyon gyakran kellemetlenségben, molesztálásban, szekaturában van része. Legalább azok a hatóságok, amelyek itt közöttünk élnek, amelyek ismerik az itteni szokásokat, főleg ismerniük kell a törvényeket, legalább azok a hatóságok ne gördítsenek akadályokat az amugy is zaklatott életünk elé. A rendőrbírónak elsősorban tudnia kell, hogy mielőtt ítéletet mond, nem szabad megelégedni a rendőr jelentésével, hanem törvény szerint meg kell idéznie a feljelentettet. Ki kell hallgatnia a vádlottat is, mert hátha igazolni tudja ártatlanságát, hátha panakkal tudja bizonyítani, hogy a rendőr tévedett. És ha nem bizonyíthatja be ártatlanságát a rendőrbíró előtt, módot kell nyújtani arra, amit a törvény is előír, hogy — felelősséget.

Filotti Zsolt rendőrprefektus érző szívvel és gondolkodó agyát hívjuk fel ezekre az eseményekre és reméljük, hogy Arad polgárságának az ez irányban jogosan hangoztatott panasza meghallgatásra fog találni.

A nyolcszáz angol font körül stabilizálják a lejt.

A román kölcsön ügye már teljesen biztos. — A nyolcmillió fontos kölcsönt Newyorkban, Párisban és Londonban bocsájtják ki. — A kölcsön folyósítása után Románia pénzügyi ellenőrzés alá kerül.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint a román kölcsöntárgyalások rövidesen eredménnyel zárulnak. A román kormány már megállapodott a francia nemzeti bankkal a stabilizációs terv részleteiben is. Eszerint a lej árfolyamát a nyolcszáz angol font körül stabilizálnák. A kölcsön összege

8 millió angol font, amelynek nagyrészt Newyorkban, Párisban, kisebb részét pedig Londonban bocsájtják ki. Biztosítékul bizonyos állami jövedelmeket kötnek le és pénzügyi ellenőrzést vezetnek be, amelyet egy autonóm testületre bízunk, hogy a politikai felelősség látogatását elkerüljék.

A Magyar Párt Ducát kéri fel intervencióra Angheliescu iskolapolitikájával szemben.

Az erdélyi magyarság eláll a genfi peticiótól, ha a közoktatásügyi miniszter honorálja a kisebbség panaszait.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Cuvantul mai számában részletesen foglalkozik Bethlen gróf és Willer József dr. látogatásával Duca belügyminiszternél, akik a Magyar Párt nevében keresték fel a kormány vezető exponensét. A lap értesülése szerint a belügyminiszter élénk szemrehányást tett a két pártvezérnek az udvarhelyi határozatok miatt. A pártvezérek válaszukban kifejtették, hogy a határozat megfelel az erdélyi magyarság mai közhangulatának. Duca ezt a tényt kétségbevonta és azt állította, hogy az erdélyi magyarok a legnagyobb békében élnek és nem törődnek a Magyar Párt által hozott határozattal, majd kijelentette, hogy a kisebbségi törvényt előkészítő bizottság legközelebbi ülésén beiktatják a statutumba a szabadiskolaválasztás jogát. A kormány egyébként elhatározta,

hogy válaszolni fog a magyar és német párt ama határozataira, hogy a Népszövetség elé viszik a kisebbségi sérelmeket. A kamara ülésen ezekre a határozatokra Nistor közügyügyi miniszter, a szenátusban pedig Lapedata fog reflektálni.

A lap továbbiakban azt írja, hogy biztos értesülése szerint a Magyar Párt az ellentétek tisztázására Ducát kéri fel intervencióra felkérni Angheliescu miniszterrel szemben. A lap tudni véli, hogy egy újabb küldöttség fogja felkeresni Ducát, akinek előadják, hogy a magyarság panaszainak 99 százalékát az iskolai sérelmek teszik ki s épen ezért, amennyiben panaszait Angheliescu honorálja, a Magyar Párt is eláll a genfi panasz tervétől. A küldöttség tagjai a hír szerint: Gyárfás, Balogh, Szoboszlay és báró Jósika Samu magyar-nárti képviselők lennének.

Személyi változások a kormányban.

Sassu lett az új földmivelésügyi és Chirculescu az új kereskedelmi miniszter. Felfüggesztették a petróleum-panamában szereplő két képviselő mentelmi jogát. A nemzeti-parasztpárt újabb küzdelembe kezd.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Bratianu Vintila miniszterelnök a tegnapi tanácskozások során kijelentette, hogy a bányatörvényt revízió alá veszik. Hírek szerint a miniszterelnök közölte az angol pénzügyi körökkel, hogy a bányatörvényt még a kölcsön ratifikálása előtt módosítani kívánja. A módosítás szerint a külföldi tőke elhelyezkedését jelentős módon megkönnyítenék. A nemzeti-parasztpárt ezzel párhuzamban a Călea Victoriei lévő klubhelyiségében igen élénk élet folyik. Lázasan dolgoznak az országos nagygyűlések programján s minden jel arra vall, hogy ezek a nagygyűlések a teljes siker jegyében fognak lezajlani. Ellenzéki berkekben különben igen élénk az élet, annak ellenére, hogy Iorga professor ma Valea de Muntenije utazott, ahová minden valószínűség szerint követni fogja Averescu tábornok is. A két politikus a nép-, illetve a Iorga-párt fuzióját fogja megbeszélni.

Iunea, a mentelmi-bizottság előadója ma megtette az előterjesztését Irimescu-Candesti és Tolea képviselők mentelmi ügyének felfüggesztésére. A jelentésben röviden rámutatott arra a körülményre, mely szerint a két képviselő maga is kérte a mentelmi jog felfüggesztését. Végül is a kiadatás azonnali kimondását kérte. Ezután szavazásra került a sor és a parlament 102 szavazattal 3 ellenében felfüggesztette a két panamista képviselő mentelmi jogát. A határozat után a kamara keddre napolta el magát s a képviselők nagyrésze Constantaba utazott, a besszarábiai ünnepekre. A szenátust formai ülés után ugyancsak keddre elnapolták.

Délután minisztertanács volt, amelyen helyettesítették az üresedésben lévő kereskedelmi, illetve földmivelési tárcákat. A minisztertanács határozat szerint Sassu volt kereskedelmi miniszter földmivelésügyi miniszterrel s Chirculescu volt miniszter kereskedelmi miniszterrel lettek kinevezve.

Egy zsebtolvaj nyerte el

Olaszország legnagyobb drámai pályadíját

Riccardo Zesta kettős élete. — Csak a börtönben tud írni. — Egy író-zseni a kokainmámor karjaiban. — Álnév alatt tünt fel verseskötetelével.

(Turin, okt. 24.) Néhány nap előtt az összes olasz lapok nagy cikkeiben közölték, hogy a Commedia ezévi nagy díját Riccardo Testa nyerte el Conhiglia című drámájával.

Mikor azután kutatni kezdték, hogy tulajdonképpen ki ez a Testa, kitudt, hogy egyike Olaszország leghírhedtebb tolvajainak, aki már többször büntetve volt és aki ezidőszerezt a collegnoi örütkházában van ápolás alatt mérhetetlen kokainélvezete miatt.

Ritkán adódik ilyen groteszk játéka a sorsnak, amikor a zseni két szélsőségbe oszlik. Testa ugyanis legalább olyan jó drámaírónak bizonyult, mint amilyen ügyes zsebtolvaj. Most azután az olasz lapok nagy cikkeiben foglalkoznak Testa különös jellemével. A zsebtolvaj drámáiról ma 30 éves és egészen szegény sorsból került ki. Néhány iskolai osztály elvégzése után táviróosztályos lett, majd az Avanti szociálista lap tisztviselője. Ebben az időben rossz társaságba keveredett, kokainista lett,

majd több tolvajlást követett el csupán abból a célból, hogy kokaint szerezhessen magának.

Az Avanti szerkesztőit meglopta, majd amikor ezért rövid büntetést kapott, sorozatosan követett el tolvajlásokat és csalásokat. Mindent és mindenhol lopott, csak azért, hogy kokainra pénzt szerezzen. Ugyanakkor Tristo Cardace álnév alatt egy verseskönyv jelent meg Turinban, amely irodalmi körökben órlási feltűnést keltett.

Egészen addig, míg Testáról ki nem tünt, hogy Olaszország egyik legszebb drámájának szerzője, senki sem tudta, hogy ki az a titokzatos költő, aki álnév alatt ezt a gyönyörű verseskötetet megírta.

Talán ugyanakkor, amikor a verseskönyv meg hódította az olasz irodalmi köröket, Testa ismét börtönbe került befőrés miatt és itt a börtönben írta meg második verseskötetét „A ketrechen” cím alatt.

Ebben a könyvben Wilde Oskar börtön-dalaira emlékeztető mélységgel tárja fel a börtönéletet.

Egy Gobetti nevű kiadó a verseskönyv megjelenése után garanciát vállalt az igazságügy-minisztériumnál Testáért, mire szabadlábra helyezték. Nem tartott azonban sokáig alkalmaztatása Gobetti vállalatánál, mert jölelki munkaadóját is rövidesen meglopta, majd amikor ez nem volt hajlandó fejjelentést tenni ellene,

csak azért, hogy börtönbe jusson, gyilkosságért jelentette fel önmagát.

Heteken át nyomoztak, amíg végre Testa bevallotta, hogy soha nem gyilkolt és csak azért vállalta ezt a bünt, hogy ismét a csendes fogház „hangulatot levegőjét szívhatta magába”.

Veszélyben van Németország belső békéje

A német nemzeti párt nyíltan programjára tüzte a császárság visszaállítását. Az új elnök éles harcot hirdet a demokrácia és köztársaság ellen.

(Berlin október 24.) Hugenbergnek, a német nemzeti párt elnökévé történt választása egy Németországban, mint a külföldön nagy feltűnést keltett. A puszta ténynek riasztó hatását még jobban megerősítette Hugenberg székfoglalója, amelyben harcot hirdet a demokrácia ellen és a leghevesebben támadja dr. Stresemann külügyminisztert. Ezzel egyidejűleg közli a „Der Jungdeutsche”, az ifjúnemzet szervezet orgánuma Hugenberg programját, amely

a német nemzeti párt végső céljaként a császárság visszaállítását jelöli meg.

Külpolitikai tekintetekben követeli Hugenberg a megszállott vidékek mihamarai teljes kiürítését, Ausztria csatlakozását akadályainak megszüntetését, a keleti német határok revízióját, a nemzetvédelem szempontjából Németország tényleges egyenjogusítását. Belpolitikai téren

Most már pszichiáterek vizsgálták meg, akik megállapították, hogy a kokainizmus teljesen szétrombolta idegeit, úgy, hogy már maga se tudja megkülönböztetni a valóságot a hazugságtól és maga is hisz abban amit mond. A collegnoi örütkházába került, ahonnan néhány hónap múlva elbocsátották.

Azonban még innen sem távozott anélkül, hogy ne lopott volna és így ismét börtönbe került. A börtönben megnyert egy ötszáz lírás irodalmi díjjal, amelyet egy római bank tüzött ki, majd most megnyerte a Commedia drámai pályadíját, amely tízezer lírát jelent.

A lapok általában azt írják, hogy bűnözésének oka bizonyos kihagyás, amely szétrombolta agyvelejében mutatkozik. Most élénk mozgalom indult meg olasz irodalmi körökben, hogy Testát hosszabb időre egy jónevű szanatóriumba vigyék, ahol alaposan gyógyítják. — Kivétel nélkül az a lapok véleménye, hogy Testában, aki még elég fiatal, Olaszország olyan drámai írója fog nyerni, aki még sok büszkeséget fog szerezni az olasz irodalomnak.

Hugenberg bejelenti a harcot a parlamentáris-demokratikus rendszer ellen.

A centrumpart magdeburgi gyűlésén dr. Marx v. kancellár foglalkozott a Hugenberg-ügyvel és a többek között a következőket mondotta:

— Hugenbergnek a nemzeti párt elnökévé történt választása egy olyan jelenség, amelyet igen komolyan kell venni és amely megfenyegeti Németország belső békéjét. Ha a német nemzetiek akcióit és az acélsikakosok proklamációját figyelembe vesszük, úgy azt kell mondanunk, hogy most már újból szüksége van védelemre a köztársaságnak.

— Hatalmas áradások Olaszországban. Milánóból jelentik: A megmaradt Oglio több falut elöntött. Két textilgyár kényszerült üzemét beszüntetni, aminek következtében 900 munkás kenyér nélkül maradt. Az árvíz sújtotta lakosság teljes nyomorban él.

Az edzésről.

Írta: Dr. Koralek Gyula.

A hideg idők beálltával a meghülés esélye növekedvén, aktuális lesz egy néhány szóval megemlékezni arról, hogy testünket miként eddji meg az időjárás változásainak kivédésére. Az edzés arra szolgál, hogy a test védő felületében, a bőrben élénk vérkeringést idézzen elő, amely vérellátott bőven ellátott bőr akadályozza azután meg, hogy hirtelen hőmérsékletváltozások, legyen az akár hideg, akár meleg, úgy hassanak a szervezetre, hogy az megbetegedhessen. Egyszóval: hogy a szervezet alkalmazkodni tudjon és főképpen az, hogy ez az alkalmazkodás minél gyorsabban történjék, nem engedvén időt a szervezet lehüléséhez, illetve átmelegedéséhez. Az edzés céljaira szolgálnak a víz, a levegő, a fény és a mozgás.

A vízzel való edzés, a fürdőzés nagy jelentőségét a legrégebbi korban is ismerték, úgy, hogy a keleti népeknél vallási kultuszt is ülték belőle. Tudomásunk szerint a történelmi idők legkulturáltabb népeinél, a görögöknél és a rómaiaknál érte el a fürdési kultusz a legmagasabb fokot. És jó lehet, ismertek voltak a tények, hogy ezek csupán a jó meleg fürdők kultiválták és nem kételkedett senki abban, hogy edzett emberek voltak, mégis eltérve a nép ösztönös, meleg lábvizes és lábmelegítő helyes útjáról, a hidegvizes edzést propagálták és propagálják mind a mai napig, pedig tévesen. A mai racionálisan keresztülvitt tudományos edzés kutatás rájött arra, hogy a valódi vízzel való edzés, a meleg vízzel való edzés, még pedig 35—46 fok celzius között, ez azután lehet egész, vagy részfürdő. Hiszen tapasztalhatjuk, hogy egy ilyen melegfürdő után ha kimegyünk a leghidegebb levegőre is, még

egy ideig mintegy melegünk van és nem is fogjuk érezni a hideg hirtelen kellemetlen befolyását, olyan jól alkalmazkodunk hozzá. — Egész szervezetünket jó érzés hatja át, javul a közérzet, megelégedetnek érezzük magunkat. Természetesen a szervezetnek ez a hozzáidomítása kezdetben csak rövid ideig tart; hogy tehát a maradandó hatás, a bőr kellőképpen való vérellátása állandó maradjon, sűrűn, lehetőleg minden nap kell ezt a melegfürdőt használni, legyen ez akár csak egy lábfürdő, avagy esténként melegvizes üveget, termofort tegyünk a lábhoz. És általában, ahol eddig hideg vizet használtunk, térjünk át a melegvizre. Meleg borogatás a hideg helyett, meleg öblítő-, torok- és szájvizek.

Az edzésnek másik módja a légfürdőzés. Ez azonban csak úgy hat edzően, ha a levegő az egész test felületét egyenletesen éri, tehát majdnem ruha nélkül; lehet az a levegő hideg, avagy meleg, fontos, hogy ne legyen erős szél. Kezdetben hideg érzéssel fogunk rá reagálni, de rövid idő múltán a bőr megtanulja az alkalmazkodást és a levegő behatására kipirulván, a hideg érzést a melegé váltja fel. Idővel az edzés foka a bőr leburnulásában nyilvánul, miután a leburnulást nemcsak a napsugarak, hanem bármilyen más bőringer is előidézik. A spártaiak is ruha nélkül járták gyermekeiket és a peplon vagy a tóga sem voltak valami túlmeleg bundával bélelt akardarabok. Már pedig edzettebbek mi sem akarunk mondani, hogy ne hordjunk meleg ruhát, de mellette edzettek is legyünk. A napfürdők azután csak a légfürdők után következnek. Ezzel kell a legóvatosabban bánni. A napfürdővel való edzés t. i. a meleg sugarak következtében tulgyorsan hat és a fontos az egész edzés technikájában a lassu,

fokról-fokra való előmenetel. Amikor a légfürdőtől eléggé leburnultunk, kezdhetjük meg a napozást. Jó védőszer, amit a strandolásnál használunk, a bőrnek állandó vizezése.

Az edzésnek negyedik és legerősebb módja a mozgással való edzés. Hiszen a hideg ellen ösztönösen is gyors mozgással védekezünk. Gyorsítjuk a vérkeringést, dörzsöljük a bőrünket — kipirosítjuk — és a hideg érzést rögtön a meleg váltja fel. Épen úgy, mint a fürdőt, ezt a módszert is nagyban kultiválták a görögök és a rómaiak és szerencsére a mai torna és egyéb mozgást propagálók visszatérnek az ő módszereikhez, a gimnasztikához: a majdnem meztelenen való tornához, illetve ritmikus tánchoz, mert a tornának és a sportnak is csak úgy van meg a kellő hatása, ha csak könnyű fürdőruhában üzik. A torna, illetve a mozgás útján való edzés úgy kell, hogy üzessék, hogy az egész testet igénybe vegye, amiként a modern torna ezt kultiválja. Épen ebben tér el az atlétikától, amely csak egyes izomcsoportok kifejlesztésével tudja elérni célját: a rekordot. A mozgási edzéshez tartozik az uszás, illetve a korcsolyázás is, ahol a mozgással ériük azt el, hogy a szervezet lassan alkalmazkodjék a hideghez. Az uszás után aztán mozogjunk és a korcsolyázásnál ne vegyük gyakran igénybe a melegedőt. Ha a fenti edzési módokat rendszeresen kellő utmutatás és ellenőrzés mellett vesszük igénybe, elérjük azt, hogy a szervezet nem szokik meg egy hőmérsékletet, tehát nem tompul el a nagy hideggel, vagy meleggel szemben, hanem megtanulja az alkalmazkodást: leedzi magát a hőmérsékletváltozás káros hatásai ellen. És akkor ősszel s tavasszal az átmeneti idők változásait nem fogja úgy megérezni és nem fogja kirozni az örök nátha és köhögés.

„Olyan lesz a bálterem az idén, mint egy korcsolyapálya.“ Az új táncok azt az érzést és látszatot keltik, mintha korcsolyáznának a párok. — Mik lesznek az idei bál szezón slágertáncjai?

(Arad, október 24.) A hangversenyszezon már beköszöntött, csakhamar elkövetkezik a báliszezon is anélkül, hogy kialakult volna véglegesen, mit fognak e bálokon ezidén táncolni a halálra ítélt charleston helyett és általánosságban melyik tánc lesz az idei bálók slágere.

A táncmesteri világkongresszusok évről-évre felvetettek táncujdonságokat, amelyek azonban csak kísérletek voltak. A tapasztalat azt mutatta, hogy e táncujdonságok túlnyomórésztben nem váltak be, mert

nem elég, ha táncokat kreálnak, szükséges, hogy azt a közönség is elfogadja.

Ez a körülmény elővigyázatossá tette a táncmestereket és nem mertek annyi táncot piacra dobni, mint azelőtt. Közben a kontinens táncmestereinek szeme új keresések közben London felé terelődött. Erre alapos indok volt az angol ember konzervatívizmusa, aki az évekkel ezelőtt felerült táncujdonságokat nem dobta félre, azokat angol türellemmel tovább fejlesztette, csiszolta és az utóbbi évek folyamán egy pazar tánc jegecesedett ki Londonban. A Slow-Fox, melynek kifejlődését nem az erotika mozditotta elő, hanem az angol átható sportszellem irányította.

London hatalmas táncparkettjei lehetőséget nyújtottak ahhoz, hogy az angol ember tökéletesítse magát a táncban. Az ottani táncparkettek méreteiről a mi kis, tulzsufolt parkettjeinkhez szokott szemünk fogalmat se alkothat.

Amit a Slow-Fox produkál, az a tánc regenerációja. Regeneráció azért, mert

a lendületet viszi bele modern szellemben a táncba,

mely körülmény új lehetőségeket és új megéléseket teremt.

Erről fogalmat alkotni csak az tudhat magának, aki a jégpályán otthon van. Mert ez a tánc azt a látszatot és érzést kelti, mintha tényleg korcsolyáznának.

Maga a tánc teóriája roppant egyszerű, kivitele azonban szorgos gyakorlatot és kitarást igényel. Téves az a hit, hogy az idén megint kísérleti táncokról lenne szó. A Slow-Fox egyszerűsítésre már többé nem szorulhat, oly egyszerű és zseniális. Tehát tökéletes.

Párisban többé egyáltalán nem táncolják a charlestont. London azonban ebben is konzervatív maradt és

megkreálta a Quick-Steppet, amelyben 10 egység, szintén korcsolyázásra emlékeztető figura között a charleston alapmozdulata is feltalálható,

azonban egészen alárendelten. Bár ezen tánc komplikáltabbnak látszik, begyakorlása sokkal könnyebb, mert első jellegzetes alapfigurája egy rövid debitoit helyzet. Érdekes megfigyelni, hogy Páris összes, egyéb ujdonságait ezt a lépést aknázzák ki és használják fel az összes idej ujdonságokhoz másképpen ritmizálva.

Érdekes megjegyezni azt is, hogy mindkét tánc a nőre nézve nehezebb teljesítményt ró és nagyobb gyakorlatot kíván.

Szokatlan például egy egész új sarokfordulat. Az angol walzerre ugyanaz áll, ami a Slow-Foxra, ez is a mozgásnak túlnomultságát, az izmokon való tökéletes uralkodást, teljes biztonságot követeli. Nehéz tánc, de gyönyörű.

Az idej többi slágerek Párisból indulnak ki. Nagyon szép és nagyon könnyű a Yale Blues, amely

új stílusú párisi kreáció, idősebb korosztályok számára is kellemes és elegáns figurákkal.

Ugyanígy a Twist, melyben a Quick-Step hatása erősen érezhető és csupán egy kifinomodott csavaros lábmozdulat hoz valami egészen újat.

A tangó ismét tovább fejlődött, az angol táncolási stílus áterjed a kontinensre is.

Mozdulatait és figuráit abszolút lezserség, könnyedség, minden temperamentum hiánya és végtelen nyugalom jellemzik.

A táncmesterek párisi Uniója több új tánc között felvetett egy egészen hypermodern ujdonságot is, a Baltimore-t, amelyben karrikírozottan szögletes mozdulatok és egy spirálisan fonódó figura, végül egy ballett-mozdulat dominálnak. Ez a tánc, amelynek rondo

Vörös gárda alakult Budapesten a diákok ellen.

A szociáldemokrata párt titkos védőrséget szervezett, amely boxerrel, kalapáccsal vadászik tányérsapkás diákokra az uccákon. — Az egyetemeken ma nem volt tüntetés. — Letartóztattak egy diákvezért.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Tegnap a késő esti órákban újból megismétlődtek Budapesten a diákzavargások. Körülbelül tíz óra tájban a diákok az Erzsébet-körut és a Király-uca sarkán ismét összeverődtek. Itt is, ott is felhangzott a kiáltás: Ki a zsidókkal! Ezután a Népszava elé vonultak, ahol újabb tüntetést rögtönöztek. A rendőrség azonban nyomban beleavatkozott, körülzárták a tüntető csoportot és mindenkit bekísértek a VIII. kerületi kapitányságra. Összesen 208 embert állítottak elő, akik között igen sok fiatal leány is akadt.

Hasonló zavargásokat jelentettek Debrecenből is, ahol a rendőrség ugyancsak idejében fojtotta el az indulatok hevesebb kirobbanását. A ma délelőtti órákban a budapesti élettani intézetben ismétlődtek meg a verekedések, míg a többi egyetemeken ma teljes csend volt. Illetékes körök biznak abban, hogy erélyes rendszabályokkal sikerül megátolni a további zavargásokat, amelyek az elmúlt két napon már kínosabb arányokat öltöttek.

Az uccai tüntetések ügyében különben a rendőrség megállapította, hogy nagyrésztben a szociáldemokrata provokátorok megszervezték akciójáról van szó.

A szociáldemokrata párt már hónapokkal ezelőtt felállított egy titkos szervezetet, egy úgynevezett védőrséget, azzal a feladattal, hogy gyűlések és tüntetések alkalmával a tömegek közé keveredve, nyugtalanságot, összeütközéseket szítsanak.

Ezt a védőrséget jobbra munkanélküliekből toborozták és tagjai a kalapácsos vörösember jelvényét viselik. A gárda emberei alkonyattól hajnalig táboroznak a körutakon és hajtóvadászatot rendeznek az egyetemi diákok után. A tegnapi késő esti tüntetésben ugyancsak nagy részük volt a szociáldemokrata védőrségnek is, akik közül száznyolcvan viselték a vörös jelvényt. Mindegyiknél boxer, bot és kalapács volt. A gárda főhadiszállása az Erzsébet-körut 13. számú házban lévő Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete helyiségében van, ahol állandóan 100—150 ilyen védőrségi ember tartózkodik. A munkáscsapat vezérletét Peyer Károly szociáldemokrata képviselő irányítja.

A főkapitányságon különben egész éjszaka át szakadatlanul tartott és csak reggel 7 órakor ért véget az előállított tüntetők igazoltatása. Reggel aztán valamennyi tüntetőt elbocsátottak, de száznyolcvan diák és más a tömegben felvonult személy ellen csendháborítás és botrányokozás címén megindították az eljárást és szigorú bűrsággal fogták sujtani őket. Az előállítottak nagyrészt egyébként munkás, akikről a rendőrség azt gyanítja, hogy szintén tagjai a szociálista titkos védőrségnek, amelyet a Népszava védelmére szerveztek. Eziránt a legszélesebb körű nyomozás indult meg és a rendőrség kérelmetlenül szigorral fog eljárni a rendbontók ellen.

Az egyetemeken környékén ma délelőtt is nagyobb rendőrosztatok cirkáltak, miután a diákság vezetői tegnap elhatározták, hogy ma délelőtt testületileg kivonulnak a nemrégiben elhunyt dr. Bárány János professzor sírjához,

Régi nyár slágerei, Ramona, Ipolyák stb. és művészlemezok Kerpelnél

„Ipolyák“ a neve, annyira excentrikus, hogy feltétlen mosolyt kelt. A többi, meg se említett táncokkal ez a tánc is életképtelen.

A kis táncparkettek a modern táncok számára nem alkalmasak, mert lendületes táncról ilyen tulzsufoltság mellett szó se lehet.

Párisban e kis táncparkettek erotikus táncok számára maradtak kedveltek — főleg idegekneknek.

aki — mint ismeretes — haláláig törhetetlen híve volt a numerus claususnak. A felvonulás azonban váratlanul elmaradt és így a rendőrségnek semmi dolga nem akadt.

A tüntetések megszervezésében — mint most megállapították — nagy része volt Kollárits Béla, a fajvédő-heccel kapcsolatban ismert nevű egyetemi hallgatónak is, akit ma délelőtt kihallgattak és magánosok elleni erőszak büntette címén letartóztatásba helyeztek. Kollárits ellen a „Huzd rá Jonny“ előadása alkalmával rendezett tüntetés miatt is megindult az eljárás. A letartóztatott egyetemi hallgatót a déli órákban már át is kísérték az ügyészség Markó-uccai fogházába.

Aradi ügyvéd izgalmas vadász-kalandja Ujarad határában.

Miclea Sever dr. revolverlövésekkel terített le egy hatalmas vadkant.

(Arad, október 24.) Szokatlanul érdekes vadász-kalandban volt része tegnap Miclea Sever dr. aradi ügyvédnek. Miclea dr., aki közismerten szenvedélyes, de egyben szerencsés vadász is, tegnap délután autóján Temesvárra ment. Alig hagyta el a gépkocsi Ujaradot, amikor Miclea dr. az út melletti bokrok között sötét tömeget pillantott meg, ami felkeltette kíváncsiságát. Megállította az autót és Browningját lőésre készen tartva, közeledett az árokhoz. Ebben a pillanatban a sötét tömeg ijedten felugrott és Miclea dr. érthető meglepetéssel egy hatalmasan kifejlett, közel egymázsás vadkant látott maga előtt. A pihenésben megzavart állat persze az ügyvéd megjelenésére futásnak eredt, mire Miclea dr. utasítást adott a sofförnek, hogy vegye tűzbe a mezőkön ritka vadat. A sofför begyújtott és megindult a hajsza, amely közel egy óra hosszúságú tartott és izgalmas jelenetek után a vadkan elejtésével végződött. Az autó ugyanis két ízben is megközelítette a hatalmas agyaru vadkant és Miclea dr. revolveréből mindannyiszor rálőtt a vadra. A lövésekre persze több csendőr és munkás került elő, akiknek segítségével aztán körülfogták azt a bozótos részt, ahová a vadkan menekült. Az egyik vadörnek sikerült is egy jól irányzott lövéssel a hatalmas példányt leterítenie. Megállapították, hogy Miclea dr. mindkét lövése talált s bizonyos, hogy a vad a kapott sebek következtében el is vérzett volna. Valószínű, hogy a vadkan a hegyekről tévedt le Ujarad közelébe, ahol évtizedek óta nem hallottak hasonló esetről.

— Felliókarcolók után most mélységkarcolók épülnek Japánban. Tokióból jelentik: Egy japán mérnök az elmúlt napokban kezdte meg Tokióban a mélységkarcolók építését. Hogy a gyakori földrengések pusztításait elkerüljék, most nyolcemeletes házakat építenek a föld alatt. A mélységkarcolók vasvázak közé, betonfalakkal épülnek és teljes kényelemmel, villany-, gáz- és vízvezetékekkel lesznek ellátva és minden helyiségbe külön kúrton, villamosgépek segítségével nyomják be a friss levegőt.

Ujabb szenzációk az essenl diákpör tárgyalásán

Levélben jelentkezett az ifjú Daube gyilkosa. — A pederasztá mérszáros rejtélyes öngyilkossága. — A fiatalembereket együtt látták a gyilkosság éjszakáján.

Az essenl diákgyilkosság ügye egyre nagyobb szenzációgyűrűket alkot és mindinkább valószínűnek látszik, hogy a gyilkosság elkövetésével megvádolt Karl Ernst Husmann — ártatlan.

Tegnap — mint megirtuk — az esküdtbíróság helyszíni szemlét tartott Gladbeckben és a helyszíni szemle eredményeként egyre kedvezőbbben áll az essenl esküdtbíróóság előtt vádlóként álló fiatalember sorsa. A múlt heti rendőrtisztviselői vallomások súlyos ellentmondásokat tartalmaznak és a német jogszkönyvekben fel vannak háborodva azon a dilettantizmuson, amellyel a gladbecki gyilkosság ügyében a vizsgálat a nyomozást folytatta. Egymás után dőlnek meg az ügyész által felvontatott és amugy is gyöngén álló bizonyítékok és ma jóformán más nincsen, ami koronatanaként szerepelne a fiatal Husmann ellen, mint a cipő, amelyről szintén igen ellentétes vallomások hangzottak el. A legújabb nyomozás szerint azon az érettségi banketten, a mely után a gyilkosság történt, a Husmann mellett ülő asztaltársa megsértette az orrát és az vérezni kezdett, vagyis nem lehetetlen, hogy ennek az asztaltársának az orra vére hagyott nyomot a Husmann cipőjén. Husmann nevelőapja tegnap egyébként levelet kapott, amelyben

egy ismeretlen közl véle, hogy nevelt fia ártatlan és ő a gyilkos.

Ő viszont már hosszabb idő óta külföldön tartózkodik. A levelet egy fiatalember, vette Daube rektor lakására.

A rektor értesítette azonnal a rendőrséget, úgy hogy két detektív a levelelhozó fiatalembert a rendőrségre kísérte. Kiderült,

hogy Stange Ferenc a fiatalember neve és azt vallotta, hogy egy kék autóban ülő ur adta neki át a levelet, hogy vigye el Daube rektorhoz. Az autó azután nagy sebességgel elszáguldott.

A Husmann-gyilkossági ügyvel kapcsolatosan egy érdekes eset derült most ki, a mely ugyilászik összefüggésben áll a gyilkossággal. Most derült ki, hogy a gimnázium pedellusa az egyik szomszéd faluban lakó mérszárossal erkölcsstelen viszonyt tartott fenn. Ez a mérszáros a pedellus utján állítólag egyes diákokkal is megismerkedett és viszonyt folytatott.

Amikor a rendőrség pár héttel ezelőtt kihallgatás végett megidézte a mérszárost, az a kihallgatás napjának reggelén, lakásán föbelötte magát.

Ez az öngyilkossági eset állítólag szoros összefüggésben áll a Daube meggyilkolásával s rendkívül rejtélyessé teszi az esetet.

A mai tárgyalási nap egyébként új szenzációt hozott. Az öngyilkossá lett Ostendorfi nevű mérszáros nagybátyja ugyanis közölte a rendőrséggel, hogy

unokaöccse két héttel öngyilkosságának elkövetése előtt elmondta neki, hogy a gyilkosság éjszakáján találkozott Husmannal és Daubeval.

Rosbeck államügyész e bejelentésével kapcsolatban rámutatott arra, hogy Raesfeld tanu is úgy vallott, hogy Daubeot két fiatalember társaságában látta a kritikus éjszakán. Az esküdtszék az ügyész indítványára megidézte az öngyilkos mérszáros nagybátyját. A mai tárgyaláson egyébként a mentő tanuk voltak túlsúlyban, azonban lényeges dolgot egyik sem mondott.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Ma, d. u. 5, 7 és 9 órákor utóljára

Leszállított rendes helyárrakkal, hogy mindenki megnézhesse Greta Garbo és John Gilbert világrekordját:

„K a r e n i n A n n á t.”

Holnaptól! Az új „Monty, a tenger hőse.” vigjáték slágerben.

Irodalom és művészet

A Helikonisták irodalmi estje Budapesten.

Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy az Erdélyi Helikon kére csoportosult erdélyi írók Bánffy Miklós gróf vezetésével ma este újabb, nagyszabású irodalmi estet rendeznek Budapesten. Az irodalmi est szereplői közül báró Kemény János ma kijelentette a sajtónak, hogy ma már teljességgel bebizonyosodott, hogy a magyar irodalom egésze szempontjából nem jelent veszedelemet, sőt csak gazdagodást az önálló erdélyi irodalom. Kós Károly az újságíróknak elmondotta, hogy azért volt szükség a helikonisták újabb budapesti vendégszereplésére, mert Erdély írói úgy érzik, hogy elérkezett az ideje annak, hogy nyíltan és minden aggodalom nélkül testvérkezét nyújtsanak a közös magyar kultúra Magyarorszában élő munkatársainak. Nálunk különbek is maradtak ezuttal otthon. — mondotta — akiknek üdvözlétét és meleg ölelését magunk hoztuk el. Berde Mária kijelentette, könnyű felelni arra a kérdésre, hogy mik is az erdélyi írók. Emberek, akik egy pillanatban azt hittük, hogy mindent elvesztettünk, míg megállítottuk a legnagyobbat: a magyar író kötelességét. Magyar írónak lenni csak kiváltságos sorsa ma odaát, azért számítjuk magunkat a legboldogabb erdélyi emberek közé.

A Helikon irodalmi estjével különben a 8 Órai Újság vezércikkben foglalkozik és párhuzamban a keszthelyi Helikkonnal, meleg hangon ír a magyarság számára csak örömet jelentő második, az Erdélyi Helikonról, amely az erdélyi magyar litera-

tura felvirágoztatásának legfontosabb tényezője lett. Nem véletlen, — írja a lap — hogy Erdélyben annyi az új tehetség s az sem véletlen, hogy minden erdélyi író kezében fokozott lendülettel és szaporább eredménnyel serceg a toll. Ők is fakat ültetnek, mint tették azt egykor Keszthelyen és fáiknak gyökere erős és szívós kötelei lesznek a magyar kultúrának.

* Az aradvárosi színház heti műsora. Csütörtök: Régi nyár, operettujdonosság, ötödösör, B. bérlet. Péntek: Régi nyár, operettujdonosság, hatodösör, C. bérlet. Szombat: Régi nyár, operettujdonosság, hetedszer, A. bérlet. Éjjel 11 órákor: Finom kis lakás, francia bohózat, premier, csak felnőtteknek. Vasárnap délután 3 órákor: Nászéjszaka, operett, mérsékelt helyárrakkal. 6 órákor: Ábris rózsája, vigjáték, mérsékelt helyárrakkal. Este 9 órákor: Régi nyár, operettujdonosság, nyolcadösör, B. bérlet.

* Nászéjszaka. (Balázs István bonviván bemutatkozása.) Új szint, új értéket kapott ma este a Nászéjszaka előadása, amelynek keretében az újonnan szerződött bonviván: Balázs István mutatkozott be Arad közönségének. Kellemes bariton, megnyerő színpadi mozgás, meglepően helyesen értelmezett alakítókézség jellemzői Balázs Istvánnak, aki minden bizonnyal nyeresége az operettegyüttesnek és a közönség csakhamar szeretefébe is fogadja, sőt ma is sok szíves tapssal kísérte a debüt és többször szólította a lámpák elé a nagyszerű Viola Margittal együtt, aki újabb jelentős sikerét aratta Ketty szerepében. A kedves, közvetlen Kertész Mancsi, a jóhumoru Rudas Bandi voltak még újabb szereplők, kivülük Szepessy Edith, Gyöző, Földes, ifj. Szendrey, Kun alakítottak sikeres figurákat. (=)

Karácsonyi és egyéb alkalmi ajándékokat

saját árban vásárolhat a

Grallert-féle végeladason

Arad, Bul. Regina Mária 18. (Polg. Takp. épület.)

Órák! Ekszerek! Disztárgyak!

* A régi nyár mindenkit megbabonáz. Perzselő melege mindenkit felhevít. Csütörtöktől egész héten vasárnap estig a Régi nyár uralja a műsort. Ismét műsorra kellett tüzni a múlt hét emlékezetes sikerei után, mert a közönség valószággal ostrom alatt tartatta a pénztárt és ugyszólván követelte, hogy a Régi nyár újból előadásra kerüljön. A direktió így még négyszer kitűzte a Régi nyár-t, amelynek hatalmas sikere minden tekintetben indokolt is volt. Galetta szenzációs és szép színpadokat varázsolt. Viola Margit egyenesen fővárosi szellemben alakította Máriát, a primadonnát. Kertész Mancsi Zsuzsikája csupa kedves finomság. L. Kiss Mariskának minden jelenetét nyíltzini taps. Galetta a rendezésen kívül Jankovich báró alakításával is sikert arat. Ifj. Szendrey Misi a megtestesült közvetlenség. Gyöző Alfréd pedig a vig kedélyt hozza. Kivülük még Szepessy Edith, Dancs Ica és E. Károly Klári visznek hálás és sikeres szerepeket.

* A református orgonahangverseny iránt, mely szombaton és vasárnap este 9 órákor lesz az aradi református templomban, az egész városban nagy érdeklődés nyilvánul meg. A zeneértő közönség felfokozott érdeklődéssel várja a nivós koncertet, amelynek értékét fokozza az is, hogy azon Z s i z s m a n n Rezső, az országoshírű orgonaművész is játszik.

Steinway & Sons, August Forster

világmárkás zongorák

ngyisztán Rud. Stelzhammer, Carl Dörr, Original Söngl, Ferdinand Karl stb. wienl előrendű gyártmányok gyári képviselője: 5676

FAIX JACQUES zongoratermében

Arad, Strada Consistoriului (volt Batthyány-ucca 25. szám.)

* A Finom kis lakás szombaton éjjel népes randevuja lesz az aradi közönségnek. Budapest erkölcsvédelme betiltatta ezt a francia bohózatot. Aradon azonban teljes egészében színtre kerül ez a hallatlanul pikáns komédia, amelyben fejetetején táncol a humor s egymással kergetőznek a sikani-lós hálószoza- és furdőkád-elenetek. A közönség egyik kacagásrohamból a másikba esik, mert ugyszólván nincs egy jelenet sem a darabban, amelyben el ne sísteregne valami pompás bemondás. Fekete Irén, Szepessy Edith, Gaál Piri, L. Kiss Mariska, Jávor, Horváth, Földes, Dancs Ica, Kun egytől-egyig pompás vigjátéki, sőt bohózati figurákat visznek színpadra és biztosítják a Finom kis lakás hatalmas sikerét.

May bácsi az uccára került

Két nap óta az uccán lakik egy hetvenéves ember. — A kanári éhenöglött a kalitkában.

(Arad, október 24.) A Strada Marasesti (Kossuth-ucca) 2. számú ház előtt a háboru utáni rossz idők emlékeztető látvány ragadja meg a járó-kelő figyelmét. A járda szélén rozoga butorok, törött lábu székek között, ócska rongyokon egy öreg ember fekszik, az öreg May Ádám, akit, mert nem tudott lakbért fizetni, kilakoltatták. May Ádám tehetetlen öreg ember, aki jóval túl van már a hetvenen. Két napja az ucca közepén lakik és a szomszédok látják el táplálékkal.

May bácsi nem felel a kérdésekre, csak szomorú, állandóan könnyes szemével egy kalitka felé néz, amelyben kanári madár bul-lája fekszik. Ez a kis madár volt May bácsinak egyetlen barátja és ma reggel elpusztult az éhségtől. Furcsa és különös látványt nyújtanak ma a város legforgalmasabb uccáján az ut szélére kidobált butorok. És egyelőre az a helyzet, hogy May Ádámnak nincsen senkije, aki segítene rajta. Ha csak a város meg nem könyörül és elhelyezi a szerencsétlen öreg embert a szegényházba.

Ma éjjel rádiótelegramm ment a Marsba.

Robinson dr. londoni spiritisztának telepatikus bizonyja van egy marsbeli hölgygel, akitől állítólag megtanulta a marsbeliek nyelvét. — A londoni rádióleadó állomás 18.500-as hullámhosszal adta le a táviratot, amelyre holnap választ várnak a spiritiszták.

(London, október 24.) Ma éjjel különleges táviratot továbbított a londoni postaigazgatóság nagy drótnélküli leadóállomása. A távirat a Marsba volt címezve és feladójának, az ismert spiritisztának és fizikatanárnak, dr. Robinson-Mansfieldnek meglehetősen nehézségbe került, míg a táviratot a posta felvette. Robinson professzor már négy év előtt is tett hasonló kísérletet, természetesen minden eredmény nélkül, ez azonban nem tudta eltéríteni attól a tervétől, hogy a Marslakókkal távirati uton érintkezésbe lépjen. Így hát a londoni leadó ma elküldte a szkratáviratot a világűrbe.

A táviratnak szövege különben a következő: „O m g a e a n a e a”. Ez, mint Robinson tanár ur megmagyarázta, a Marslakók nyelvén van írva és magyarul annyit jelent: „A jó Isten mindenható”.

Mansfield Robinson tanár ur ugyanis egy médium: révén már évek óta telepatikus összeköttetést tart fent egy Marsbeli hölgygel, akitől — mint mondja — megtanulta a marsbeliek nyelvét

és e másvilágról való nőismerőse tanácsára adta fel a szóbanforgó valláserkölcsi axiómát tartalmazó szöveget. Azt is megtudta Robinson tanár ur

marsbeli hölgyétől, hogy

Marslakók már régóta ismerik a drótnélküli táviró titkát és állandóan küldenek táviratokat a szomszédos bolygókra, még pedig 30.000 méter hosszú hullámokkal.

A londoni leadóállomás is figyelembe vette a marsbeliek emez utasítását és Robinson táviratát 18.500 méteres hullámhosszal adta le. Robinson és a londoni spiritiszták feltétlenül bíznak a kísérlet sikerében, noha azt minden eddigi tudományos megállapítás valószínűtlenné teszi és

egy 30.000 m. hosszú hullámokat felvevő állomást építettek fel, hogy a marsbeli hölgy válaszát felfoghassák.

Tekintettel arra, hogy a fizika törvényei szerint a táviratnak, ha a Herz-féle hullámok tényleg át tudnak hatolni a világűrön és bemehetnek a Mars légkörébe, 3 perc alatt kell megtennie bolygóközli útját, a válasz már holnap meg is érkezik vissza a Földre. A londoni spiritiszták ezt biztosra is veszik.

Érdemes megjegyezni még, hogy Robinson tanár a Marsba küldött távirat feladási díjaként 7 shilling és 5 pence-t fizetett, ami egy interplanetáris táviratért nem is olyan sok. A sürgönyt állítólag kétszer adják fel egymásután 15 pernyi időközrel.

HOLNAP MEGMONDJUK

KI VOLT

MATA HARI

ra s közben itt felejtették magukat. A bizottság tehát

mindenki számára, minden további nélkül megadja az éves tartózkodási engedélyt, aki állambiztonsági szempontból nem esik kifogás alá, nemkülönben pedig rendes, bejelentett foglalkozással bír.

Clonda Alexandru szubinspektor munkatársunk előtt megcáfolta azokat a híreszteléseket, mintha a bizottság eddigi működése alatt tömegesen utasította volna ki az idegeneket. Körülbelül háromezerre tehető az Aradon és a megyében tartózkodó idegen állampolgárok száma, akik közül igen elenyésző százalékot, legfeljebb, ha 80—100 idegent utasítanak ki, akik csupán látogatási vízummal jöttek az országba és akiknek utlevelükbe az illető követségen különben is beleírták, hogy Romániában munkát nem vállalhatnak. Szó sincs tehát, — de nem is volt arról, — hogy a bizottság drákok szigorral kezelné az ellenőrzést, vagy elfogultságot tanúsítana. Bármely idegen állampolgár egyforma elbánásban részesül és mindenki megkapja a további tartózkodási engedélyt, aki az előirt követelményeknek megfelel, iratait rendes időben, hiánytalanul betérjesztette, nemkülönben pedig ügyük az elmúlt évi ellenőrzés alkalmával kedvező elintézését nyert.

Soffőrvizsga Aradon.

Az új közlekedési rendelet miatt szigorúan bírálták el a jelentkezők rátermettségét.

(Arad, október 24.) Tegnap délután négy órakor vette kezdetét az aradi rendőrprefektúra közlekedési ügyosztályában a soffőrvizsga. A jelentkező soffőrijelötteket az a kellemetlen meglepetés érte, hogy úgy az elméleti, mint a gyakorlati vizsgáztatások most fokozott szigorúsággal és körültekintéssel történnek. Ennek tudható be, hogy a tegnap és ma vizsgázottak közül átlagosan harminc százalék elbukott. A jelentkezőknek teljesen tisztában kell lenni az új közlekedési szabályrendeletekkel és a megnagyobbodott autóforgalomra való tekintettel a gyakorlati vezetésben is a legnagyobb jártasságot és biztonságot kell bizonyítaniuk, különben a szigorú vizsgáztatók argumatanlanul elbuktatják őket.

Az eddigi eredményekből az tapasztalható, hogy kizárólag a hivatásos soffőrijelöttek között történtek bukások, míg az amatőrök mindnyájan a legényesebben bizonyították, hogy teljes jártassággal bírnak az autóvezetésben. A vizsgára jelentkező amatőr autóvezető hölgyek, különösen szép eredményt értek el. Az októberi soffőrvizsgálatokra a következő urvezetők jelentkeztek:

Ardelean Elvira, ujszentannai főszolgabíró neje, Vass Mária, Vass Barna városi mérnök neje, Fülöp (Färber) Irén, dr. Pop Todor városi tisztiorvos, Onea Aurel borcsjenői főszolgabíró, Schenk Rudolf nagykereskedő, Salzmann Viktor kereskedő, Kelly Zsigmond kereskedő, Mihoc Miklós lelkész, dr. Prodan Leo orvos, György István, Vámos Miklós kereskedő, Leucutia Mircea jegyző, Radu Demeter iskolaigazgató, Institoris Ferenc és Pinter Viktor tüköngyáros.

— Amerika három évig még nem veheti fel egy újabb tengeri leszerelés eszméjét. Washingtonból jelentik: A Fehér Ház ma hivatalos közleményt adott ki, amelyben Coolidge elnök kijelentette, hogy 1931 előtt az Uniónak nincs módjában tárgyalásokat kezdeni a tengeri leszerelés kérdésében. Ezen az állásponton a francia-angol flottaegyezmény nyilvánossághozatala sem változtathat s később is csak akkor remélhető eredmény, ha úgy Franciaország, mint Anglia gyökeresen módosítják álláspontjukat a tengeri leszerelés kérdésében.

BELVÁROSI MOZGÓK MŰSORA:

APOLLO Ma, csütörtökön 5, 7 és 9 órakor URANIA

Garzon emberek élete

cimű 9 felvonásos hatalmas erkölcsdráma kerül bemutatásra.

A legújabb
PATT és PATACHON
A BOMBAGYARBAN
cimű elsőrendű vígjáték.

Ujból felülvizsgálják az összes tartózkodási engedélyeket.

Egyetlen külföldi állampolgár sem kaphat egy éven túl terjedő meghosszabbítást. — Csak állambiztonsági szempontból vizsgálják felül az idegenek tartózkodását. — Ma délután újból megkezdte működését az idegenellenőrző bizottság.

(Arad, október 24.) Az Aradi Közlöny beszámolt arról az újabb fordulatról, amely az idegen honosok tartózkodási engedélyének további meghosszabbítása ügyében állott be. Először híradás szerint a munkaügyi miniszter teljesen megszüntette volna az idegenellenőrző bizottságok működését s a tartózkodási engedélyeket minden, az országban tartózkodó idegen állampolgárral szemben további egy évig automatikusan meghosszabbította. Ez a híradás azonban némi tévedésen alapult, amennyiben az UGR, amely a kérdésben interveniált a minisztériumban, s amely a kapott ígéret után az említett formában közölte tagjaival a miniszter döntését, mint most kiderült, félreértette az új intézkedést, amely

továbbra is meghagyja a bizottságokat s mindössze azt az ugyan felette lényeges módosítást tartalmazta, hogy az idegenek tartózkodási engedélyét a bizottságok csupán állambiztonsági szempontból vizsgálják felül.

A kérdésben egyébként munkatársunknak ma alkalma volt beszélgetni Popescu Petre munkaügyi vezérinspektorral és Cioreescu Tache szigurancafőnökkel, akik teljes részletekben megvilágították a kérdés mai állását. Popescu vezérfelügyelő tegnap érkezett haza Bucurestiből és magával hozta a miniszter újabb utasítását.

— A minisztérium kétségkívül lényeges módosításokat rendelt el, — mondotta Popescu vezérfelügyelő — amelyek következté-

ben az idegenellenőrző bizottság most ismét előlről folytatja le a felülvizsgálásokat. A miniszter ugyanis irányelvül mondotta ki, hogy

egyetlen idegen állampolgár sem kaphat egy éven túl terjedő meghosszabbítást.

Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy többeknek három évre is meghosszabbítottuk a tartózkodási engedélyt, miután erre vonatkozólag az első rendelet bizonyos tekintetekben módot nyújtott. Ez azonban — kétségtelenül — nem egészen méltányos eljárás és más érdekelt részről súlyos panaszokra szolgáltatott cskot.

Ezeket az engedélyeket most újból felülvizsgáljuk és mindenkinek csak egy esztendőre hosszabbítjuk meg a tartózkodását.

A bizottság ma délután ismételen megkezdte működését, a további engedélyezések azonban a jövőben már csak a munkafelügyelőség és az állambiztonsági hivatal delegáltjainak közbenjöttével történik.

Cioreescu Tache szigurancafőnök kijelentette, hogy a tartózkodási engedélyek felülvizsgálásánál a jelenben is különös súlyt fektetnek arra, hogy az illető állambiztonsági szempontból megbízható legyen. Abban az esetben, ha ellene eddig bármily csekély kifogás is merült volna fel, természetes, hogy kérelmét visszautasítják. Ugyancsak kiutasítják azokat az idegeneket is, akik csupán rokonai látogatására, pár héttel ezelőtt érkeztek Arad-

H I R E K.

Egy germán angyal.

Itt fekszik íróasztalomon Vendervede hollandi orvos ur könyve, „A tökéletes házasság” című.

Csupa boldogság, csupa rajongás. Az orvos ur, hazájában nőgyógyász, vagy ötszáz oldalon magyarázza, hogy hát... hogyismondjam csak. Hogy milyen szabályok szerint kell férjnek és feleségnek alkalmazni és játszani bizonyos izé... tornajátékot, mely a tiszta, zavartalan boldogság és egészség feltétele.

De ne hogy azt higgyék, hogy csak egy általánosságban. Dehogyan.

Germánuszelem az orvos ur. Alapos ember. És ami a fő, tisztességes ember. Feltesszi olvasójáról a teljes jóhiszeműséget. Hogy aki valamit könyvből akar tanulni, az nyilván azért akarja ezt, mert magától nem tudja. Tehát szüksége van a részletes, kimerítő vezetésre és oktatásra — erre pedig csak a tudomány exakt módszere képes.

Tehát például ilyenek vannak a könyvben:

„Ennél a műveletnél (itt, ugyilátszik arról az egyszerű, rendes gyakorlatról van szó, amit laikusok — ezt csillag alatt meg is jegyzi — csóknak neveznek) a felső ajak kissé elernyeszendő, az alsó ajak viszont hozzáér a partner felső ajkához, de csak annyira, hogy a metszőfogak és az íny közt körülbelül négy milliméternyi távolság maradjon. A másik fél felső ajkának lassu mozgatása is tekintetbevéhető, bizonyos esetekben.”

Tekintetbevéhető, aszongya.

És még sok effajta részletes utasítás és előírás van benne, a „közönséges simogatástól” kezdve egész az „indultat harapásig”, mely gyakorlatoknál azonban mindig „tekintetbevéhetőnek” bizonyos egyéni eltérések.

Nem olvastam végig, de meg vagyok győződve róla, hogy utószavában szerényen, de önérzettel ajánlja, hogy eleinte, míg nem vagyunk biztosak a dolgunkban, jobb, ha csókolózás közben kezünkben tartjuk a könyvet. Egy csók, egy lapozás, a megfelelő oldalra.

Hát nem édes? Angyal! Germán angyal! Elbűvölő!

Csókolni való embert!

Persze, csak előírás szerint. Ugy, ahogy a megfelelő oldalon olvasható. Hogy esetleg azért a könyvről formált tulajdon véleményünk kifejezése is tekintetbevéhető. (—)

— I. Mihály király hatodik születésnapja.

Csütörtökön ünnepi I. Mihály király hatodik születésnapját. Ez alkalommal országszerte ünnepélyes Te Deum lesz. A kormány testületileg fog tisztelegni a királynál s szerencsekívánatait az ország nevében is tolmácsolja. Aradon is megünnepelik I. Mihály király születésnapját. Az ünnepséggel kapcsolatosan az aradi prefektúra ma meghívókat bocsátott széjjel, amelyekben közölte, hogy a király holnapi születésnapja alkalmával délelőtt 11 órakor ünnepi istentisztelet lesz a görög keleti katedrálisban, amelyet Comsa G. György dr. püspök pontifikál, nagy papi segédlettel. Az ünnepi misén az összes aradi köztisztviselők résztvesznek. A király születésnapja alkalmából nincsen munkaszünet.

— A román delegáció elutazott Rappallóba. Bucurestiből jelentik: Az optánsügyben kiküldött román delegáció tagjai vasárnap utaztak el Rappallóba. A tárgyalások Szerényi József báró betegsége miatt kitolódtak s így a november elseji terminust november ötödikére halasztották.

— Az aradi csendőrség új parancsnoka. Megirtuk, hogy Anghelescu kapitány, az arad csendőrség éveken át köztiszteletben állott parancsnoka, a legutóbb állásáról lemondott és a halmágyi üresedésben lévő közjegyzőséget pályázta meg és nyerte el. Anghelescu utóda Trandafir százados, ma már meg is érkezett Aradra és átvette az aradi csendőrszázad parancsnokságát. Trandafir kapitányt Cernauból helyezték át és eltávolításáról sajnálkozva írt az ottani sajtó.

— A nemzetiek megpeticionálták a prahoval megyei választásokat. Bucurestiből jelentik: A prahovamegyei választásokkal kapcsolatosan, a nemzeti-parasztpárt ma petíciót adott be. Egyben hünyádi fellejtést tettek a visszaélő tisztviselők ellen. A liberális sajtó ezzel szemben leszögezi, hogy a prahovai választások a tiszta választások mintaképeül szolgálhatnak.

— Elkészült a szakoktatási reform. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi miniszter ma nyilatkozatot adott közre, melyben bejelenti, hogy minden híresztelés ellenére, rövidesen életbelépteti és szigorúan keresztül is viszi az egyetemi tanárok helybenakadásáról szóló intézkedést. Közli egyben a nyilatkozat, hogy a fő- és szakoktatási reformokon már az utolsó simításokat végzik. A szakiskolák reformjánál, tekintettel az egyetemek túlszűfoltóságára, a kereskedelmi, ipari és szakiskolák nagy kedvezményekben fognak részesülni. A főiskolákon ezzel szemben, — ugyanez oknál fogva — újabb szabályokat fognak életbeléptetni.

— Aradon nem történhetik házbeomlás.

Mégis csak jó nekünk!... Fejcsóváta olvashatjuk, hogy mennyi házbeomlás történik egymás után. Prágában, Párisban, Brűben és hogy lapítják össze a falak az embereket. Egész rejtélyes már néha a dolog és kolmi természetfölötti erők behatására kell gondolni. Mindazonáltal az ország, sőt talán Aradváros vezető emberei is joggal érezhetik magukat igazolva most, hogy sok mindenre gondot fordítottak, csak ép a középítkezésekre nem. Még arra is van újabb indok, hogy miért nem épült fel Aradon az új telefonközpont, vagyis az új postapalota. Mert ugye, legyünk csak őszinték és valljuk be, hogy akármű is okozta ezeket a házkatasztrófákat, a szerencsétlenségek legkézenfekvőbb oka mégis csak az, hogy elkezdték felépíteni ezeket a házakat. Ha nem építették volna őket, nem omlottak volna össze és nem ütötték volna agyon a közműveseket és a békésen sétáló járókelőket. Nálunk ilyesmi nem fordulhat elő. A mi vezető férfaink bölcsék és előrelátók. Ők egyszerűen nem építetnek. Csak nem fogják fölösleges veszélynek kiténni a polgárok életét?... Hiszen szó sincs róla, ránk térne egy pár, rendes épület, na de viszont az emberélet sokkal fontosabb. És arra vigyázni kell. És nálunk vigyáznak is. — Mégis csak jó nekünk!...

— Nemzetközi földmívelési kongresszus lesz Aradon. Ma délelőtt ülést tartott a tavasszal tartandó nemzetközi földmívelésügyi kongresszus rendezőbizottsága, Georgescu János megyei prefektus elnöklete alatt, a kongresszusra érkező tagok fogadtatása ügyében. A bizottság részletes programot dolgozott ki az aradmegyei fogadtatásra vonatkozólag és megállapodott abban, hogy a részletes program végleges megállapítása céljából november ötödikén végiglátogatja azokat az aradmegyei községeket, amelyeket a kongresszus tagjaival felkeresnek, így Radnát, Pankotát és több aradhegyaljai községet.

— Párisban elfogták Fialco bucuresti bankár gyilkosát. Bucurestiből jelentik: Fialco bankár gyilkosát, mint Párisból jelentik, a párisi rendőrség a román sziguranca személyleírása alapján, egy külvárosi szállodában elfogta. A gyilkos — egy Trimacenco nevű züllött chisinaui fiatalember — az áldozatát, mint emlékeztetes, mintegy három hónappal ezelőtt a Hotel Carolba csalta s itt megölte, majd kifosztotta. A párisi rendőrség megállapította, hogy a gyilkos Cemi néven bujkált Párisban.

A tékozló fiu

Greta Nissen és Ernest Forrence
világfilmje (Fanamet pazar kiállításában)
Jön! Jön!
az ERZSEBET-slágermozgóba

— Három évre állítják ki a csehszlovák utleveleket. Prágából jelentik: Megbízható forrásból értesülünk, hogy az utlevelek érvényességének kérdésében javulás van kilátásban. A külföldi utleveleket jelenleg két évre állítják ki, amely idő elteltével az utlevelek prolongálását kell kérni. A belügyminisztérium kérdést intézett az érdekelt szervekhez, hogy nem lehet-e az utlevelek érvényességét három évre emelni. Az érdekelt tényezők — értesülésünk szerint — kedvező választ adtak a belügyminisztérium megkeresésére. Az utleveleket azonban nem minden esetben állítják ki három évre, hanem csupán olyan személyek részére, akiknél nem forognak fenn semmilyen gátló körülmények.

— Perfektuálták a konkordátumot. Bucurestiből jelentik: Románia vatikáni követe jelentést küldött haza, mely szerint a konkordátum immár teljesen perfektuálva van s csupán az aláírás hiányzik az okmányról. A tárgyalások befejezésében a jelentés szerint nagy érdemei vannak Dolci nunciának. Dolci pápai nuncius különben ma kihallgatáson jelent meg Duca belügyminiszternél. A kihallgatáson hosszas megbeszéléseket folytattak a konkordátum ratifikálásáról.

— Belgium nem hajlandó áldozatra a jóvátétel kérdésében. Brűsselből jelentik: Parker Gilbert jóvátételi főbiztos brűsszeli utja teljes kudarccal végződött. A belga kormány ugyanis semminő áldozatra nem hajlandó a jóvátétel kérdésében, mert az ideai költségvetésben a háborus terhek négy és fél milliárddal szerepelnek, holott a német jóvátétel évi összege Belgium számára csupán egymilliárd frank. Sőt, mint hírlik, Belgium újlag követeli a megszállás idején a németek által kibocsájtott hat milliárd márkának a visszafizetését is.

— Cáfolták Harmsworth lord jelölését a magyar trónra. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a Neues Wiener Journal legutóbbi számában azt írta, hogy az ugynevezett revíziós párt Rákosi Jenővel és Nagy Emillel az élen, Esmond Harmsworthot, Rothermere lord fiát jelöli a magyar trónra. Az ügyben Rákosi Jenő és Nagy Emil ma nyilatkoztak és kijelentették, hogy a bécsi lap hirdása nem egyéb fantasztikumnál.

— A matrősztráik miatt hadihajón szállítják el a Marseilleben rekedt utasokat. Párisból jelentik: Megirtuk, hogy a Marseilleben kitört matrősztráik következtében tízezer utas várja, mikor szállítják őket tovább. A tengerészeti minisztérium ezzel kapcsolatosan elhatározta, hogy az utasokat hadihajókkal szállítja át a tengeren. Ma három csatahajót indítottak utnak.

Jó pénzért jót is követelhet. Tehát Aspirin-tablettákat csakis eredeti Bayer-féle csomagolásban vegyen és saját érdekében utasítson vissza minden pótszert.

— Új autobuszjárat a belváros és Gáj között. Megirtuk, hogy Ádám György, a Victoria takarékpénztár volt vezérigazgatója engedélyt kapott a várostól gáji autobuszjárat létesítésére. Az új autobuszjárat november elsején indul meg. Utvonala a következő: Piata Catedralei (Tököli-tér), Strada Unirei (Fábián-ucca), Strada Consistoriului (Batthyány-ucca), Strada Marasesti (Kossuth-ucca), Strada Greceanu (Perényi-ucca), Strada Cosbuc (Wesselényi-ucca), Piata Mihai Viteazul (Ferenc-tér), Strada Mocioni (Orczy-ucca), Liget, Calea Aurel Vlaicu (Pécska-út), gáji román templom. Ezt az utvonalat hat zónára osztják be és ugyanugy, mint a városi autobuszoknál, zónajegyeket adnak ki. Az első zóna bárhol történik is a felszállás, 4 lej, a második és harmadik zóna 2—2 lej, a negyedik, ötödik és hatodik zóna egy-egy lej. Az egész utvonala a Piata Catedraleitól a gáji román templomig tehát 11 lej.

Megjelent a Moravetz Album!

Minden könyvkereskedésben kapható és vételkényszer nélkül meglekinthető!

Izgalmas kavarodás a magyar parlamentben egy szocialista képviselő súlyos vádjai miatt.

Fábián Béla képviselő fentartja azt a vádját, hogy a belügyminiszter ismeri a csongrádi bombamerénylet tetteseit, de nem indít vizsgálatot, mert fél a fajvédőktől.

(Az *Aradi Közlöny* budapesti tudósítójának távirata.) Magyar politikai körökben nagy szenzációt idézett elő **Fábián Béla** képviselőnek **Sztranyovszky** belügyi államtitkár ellen emelt vádjai, amelyről a mai számunkban már hírt adtunk és amely szerint **Fábián** kijelentette, hogy a belügyi államtitkár 1927. áprilisa óta tudja, kik a csongrádi bombamerénylet tettesei, de nem indított ez ügyben vizsgálatot. A képviselő és az államtitkár között — mint megírtuk — olyan nagy volt az összecsapás, hogy **Zsitvay** Tibor házelnök kénytelen volt a ház ülését felfüggeszteni.

Fábián megdöbbenően súlyos vádjait a képviselőház mindkét oldalán nagy izgalommal fogadták és **Bethlen** István gróf miniszterelnök idegesen kifogásolta, hogy **Zsitvay** miért nem utasította rendre **Fábián** Bélát. A miniszterelnök izgatottan hagyta el az üléstermet és amikor észrevette, hogy újságírók követik, kijelentette:

— Kérem ez nem tréfa, itt nem forgalmi adóról van szó. Ezért vagy az egyik, vagy a másik ülni fog. Majd én megmutatom!

Kormánypárti körökben különben az a vélemény merült fel, hogy **Zsitvay** nem védte meg eléggé **Sztranyovszky** államtitkárát. A mentelmi bizottság elé utalt **Fábián** Béla ügyét ma délután már le is tárgyalták és az ülésre **Fábián** képviselőn kívül a belügyi államtitkár is meghívták. A mentelmi bizottság elhatározta, hogy jegyzőkönyvi megróvásban fészesíti **Fábián** Bélát.

A képviselőház mai ülésén ez ügyvel kapcsolatosan **Greskovits** és **Fábián** képviselők kértek személyes ügyben szót. **Greskovits** felszólalása során azt a szenzációs kijelentést tette, hogy mincsem semmi tudomása a **Sztranyovszky**nak átadott aktáról, amelyről, beszéde során, **Fábián** említést tett. Utána **Fábián** Béla szólalt fel és felolvassa azt a beadványt, amelyet a csongrádi polgármester an-

— **Pénteken nem lesz munkaszünet.** Az aradi munkafelügyelőség ezután közli, hogy október hó 26-án, pénteken, teljes munkaszabadság van. Gyárak, műhelyek dolgozhatnak, üzletek egész napon át nyitva tarthatók. Egyes naptárakban tévesen van a jelzett nap „Munkaszünet”-nek jelezve. Pénteken csupán a közhivatalok tartanak szünetet.

— **Tíz esetben kísérelt meg öngyilkosságot egy pesti urileány.** Budapestről jelentik: Tegnap este a Városmajor egyik padján egy eszméletlen állapotban lévő leányt találtak. Beszállították az Új Szent János-kórházba, ahol megállapították, hogy **Bálint** Katónak hívják, 20 éves és igen előkelő uricsalád gyermeke, aki morfiúmszenvedélye miatt elhagyta a szülői házat. **Bálint** Kató rövidesen igen nagy nyomorba jutott és tegnap tizedszer kísérelt meg öngyilkosságot.

— **Holnap kezd meg a körrepülést a Graf Zeppelin.** Newyorkból jelentik: A Graf Zeppelin előkelő polgári és katonai utasokkal csütörtökön indul a St. Louis, Chicago, Detroit, Cleveland és Buffalo vonalon tervezett körrepülésre.

— **Az udvarlás — művészet, amelyet tanulni kell.** Londonból jelentik: E. A. Heath cambridgei egyetemi tanár a napokban érdekes előadást tartott az udvarlásról és többek között kifejtette, hogy az udvarlás épen olyan művészet, mint a többi, épen ezért ezt is tanulni kell. Senki sem áll oda a nyilvánosság elé hegedülni, ha előzőleg nem tanulta meg a hegedülést, viszont naponta sokmillió férfi udvarol a nőknek, anélkül, hogy előzőleg tanulmányozták volna, hogyan kell udvarolni. Az előadás nagy visszhangot keltett és **Ethel Mannin**, a népszerű regényíró az egyik lapban cikket írt az előadásról, amelyben kijelentette, hogy a professzornak igaza van. Valóban tanfolyamokon kellene az udvarlás művészetét tanítani. A férfiak egyáltalán nem értenek hozzá, hogyan kell szerelmüket művészi formában bevallani. Többféle stílusban kell mindenkinek udvarolni tudni, mert

mak idején a belügyminiszterhez adott be és amelyben többek között azt írja, hogy a csongrádi közvélemény meg van arról győződve, hogy **Piroskáék** követték el a bombamerényletet. **Kókai** János sokat tudna az ügyről beszélni, de fél a fajvédők bosszujától. Ezen bizalmas természetű magáninformációk kinyomozása különben is a rendőrség feladata. A beadvány végén a polgármester arra kéri az államtitkár, mentse meg az országot a jobboldali bolsevizmástól, amely **Csongrádon** felütötte fejét.

Fábián beszédére **Sztranyovszky** belügyminiszter azonnal válaszol és kijelenti, hogy a képviselő oly súlyos vádat emel a belügyminiszterium és annak államtitkára ellen, hogy szükségessé vált az ügy azonnali kivizsgálása. Megállapította a belügyminiszter, hogy azt a jelentést, amelyet **Fábián** felolvasott, a belügyminiszterium azonnal megkapta. A deklarációkat megbízták a megfigyeléssel, azonban a beérkezett jelentések nem tartalmaztak pozitív adatokat, mire az aktát **Sztranyovszky** államtitkár kiadta a közbiztonsági ügyosztálynak. A nyomozás is folyamatban van, azonban nincs elegendő anyag arra, hogy az ügyességgel karöltve az ügyben a nyomozás megindulhasson.

— **Fábián** azzal vádolt meg nemrég — monddta a belügyminiszter, — hogy gyilkosokat palástolunk. Ezt a vádat visszautasítom és felhívom a képviselő urat, álljon ezzel a váddal a bíróság elé. Mi emelt fölvel állunk a bíróság elé és elégtételt kérünk. Ha nem kapunk módot találunk arra, hogy a képviselő ur más formában adjon elégtételt.

Az esti Kurir értesülése szerint **Fábián** megbízta **Baracs** Marcell és **Sándor** Pál képviselőket, hogy a belügyi államtitkártól tegnap kiinterjúmentésért elégtételt kérjenek. **Sztranyovszky** kijelentette, hogy tudomásul vette a provokációt és meg fogja nevezni szerelőit.

csaknem minden nő másfajta szerelmi vallomást szeret. Vannak olyan nők, akik a szentimentális vallomásokot kívánják, vannak viszont igen sokan olyanok, akik azt szeretik, ha szigorúan tudományos alapon vallanak nekik szerelmét a férfiak.

— **Leszakadt Párisban a Szajna egyik hídja.** Párisból jelentik: Az egyik szajnai hidon lefektetett gázcsőből kiáramló gáz fölrobbant, aminek következtében a híd első íve leszakadt. A baleset szerencsére éjszaka történt, amikor a forgalom csekély. Így csak egy taxiautó utasa és sofőrje megsült meg könnyebben.

— **A pneumatikpukkanásra eszébe jutott a háború és ideges rémületében föbelőtte magát.** Londonból jelentik: **Lawrence** Charles Edney fiatal londoni kereskedő a francia fronton végigküzdötte a háborút. Súlyos betegséggel, különös természetű idegcsókkal jött haza a frontról. Ha valaki véletlenül célzást tett előtte fegyverekre, háborúra, vagy akár csak Franciaországra, a szerencsétlen fiatalember szörnyű idegrohamot kapott. Gyakran előfordult, hogy az uccán találkozott volt háborus bajtársaival. Ebben a pillanatban elsápadt, sikoltozni kezdett, szörnyű görcsökben összeesett és elvesztette eszméletét. A fiatalembert a napokban átlőtt fejjel, halva találták szobájában. Keze görcsösen szorongatta a revolvert. A nyomozás megállapította, hogy **Edney** ablaka alatt egy autó pneumatikja több hangos pukkanással szétpattant. A lövésszerű zajok, úgy látszik, megint idegrohamot idéztek elő a fiatalembernél, aki rémületében agyonlőtte magát.

— **Szudáni szerelmi próba.** Jeruzsálemből jelentik: Szudánban egy különösen vad rendszer van divatban fiatal leányszívek meghódítására. Ha két fiatal ember, egy leányért verseng, úgy alávetik magukat „mobataneknek”, egy szerelmi kísérletnek, amely rendkívül szigorú. Mindketten meg egyeznek abban, hogy egy bottal, vagy egy ostorral egymásnak a hátát ütik. Aki hosszabb ideig kitartja, azé leány a leány. A

A NEVETŐ EMBER

APOLLO

APOLLO

CONRAD WEIDT

rendőrségnek kellett az utóbbi időben ezt a mindgyakrabban föllépő „szerelmi próbát” kiirtani.

— **Hét hónapra kelték, mert itas állapotban betört.** **Paduran** Illés curtici vasutas június elején itas állapotban betört **Bakos** István kocsmájába, ahonnan különféle ételeket és italokat lopott el. Ugyanekkor feltört egy vaggont is és onnan egy zsák lisztet vitt el. Az aradi törvényszék dr. **Fikker-Balacescu** büntető tanácsa **Paduran** Illést ma 7 havi fegháza ítélté.

— **„A fivérem 150 évvel ezelőtt halt meg.”** Londonból jelentik: Néhány nappal ezelőtt meghalt egy 94 éves férfi. Utolsó akarata az volt, hogy fivére mellé temessék, aki 150 évvel ezelőtt halt meg. Ámbár ez lehetetlennek hangzott, mégis megfelelt a tényeknek. A férfi atyja ugyanis 19 éves korában házasodott és husz éves korában egy fia volt, aki ugyanabban az évben meghalt. 75 éves korában a most elhalt atyja másodszer házasodott és ismét egy fia született, aki most halt meg 94 éves korában. Így tehát a két testvér sírkövein tényleg a következő halálozási dátumok fognak állani: 1778 és 1928.

— **Kínában maximálták a menyasszonyárakat.** Newyorkból jelentik: Kínában évezredes szokás, hogy a vőlegény megvásárolja a menyasszonyt az apjától. Amikor a nacionalista kormány uralomra került, szakítani akart ezzel a szokással és súlyos büntetéssel akarta sújtani azokat a lányos apákat, kik pénzért adják férjhez gyermekeiket. Mikor azonban a kormány tervének híre ment, óriási felzúdulás támadt a kínai apák körében. Így azután a kormány engedményt tett: csupán maximálta a lányok árát. A kínai vőlegényeknek ezentul — francia valutára átszámítva — csupán 3750 frankot kell fizetniük szíviük választottjáért.

— **Meghalt a 109 éves orvos, aki földmágnességgel fiatalította magát.** Bécsből jelentik: Tegnap meghalt Bécsben a világ legöregebb orvosa, **Tischwahr** Gyula dr., 109 éves korában. Az idős orvos halála előtt néhány héttel kijelentette, azért élt oly sokáig, mert lefekvéskor vigyázott arra, hogy fejével az északi mágnessark irányában helyezkedjék el. Minden éjjel áthatotta a földmágnesség, felfrissítette, úgy, hogy halála napjáig fiatalnak érezte magát. Halálát szívészélhűdés okozta.

— **A baseball király és Hoover afférja.** Az amerikai elnökválasztási küzdelemben **Smith** és **Hoover** minden lehető eszközt felhasználtnak propagandára. Az egyes elnökjelöltek főleg azt akarják dokumentálni, hogy a különböző népszerű amerikai hírességek jóban vannak velük. Legutóbb az egyik nagy baseball-mérkőzésen megjelent **Hoover**, a republikánus jelölt is. A mérkőzés primadonnája természetesen most is **Babe Ruth**, a híres baseball király volt. A mérkőzés elején **Hoover** néhány embere megjelent **Babe Ruth** öltözőjében és felkérték a baseball királyt, hogy fényképeztesse le magát **Hoover**rel együtt és a fényképet majd sokmillió példányban sokszorosítani fogják. — Nem megyek bele az ilyen politikai dolgokba — mondta röviden és kimérten **Babe Ruth** és attól kezdve többé nem akart szóbaállni **Hoover** embereivel. **Hoover** rendkívül megsértődött és mindjárt a mérkőzés elején eltávozott. **Babe Ruth** menedzserei próbálták magyarázni **Ruth** eljárását s azt mondták, hogy a baseball király igen ideges ember és a mérkőzések előtt nem lehet vele beszélni. A valóság azonban az, hogy **Ruth** ugylátszik demokratapárti és **Smithre** fog szavazni.

— **Czelnai Eszter** nov. hó 1-én nyitja meg főzőtanfolyamát, amelyen cukrászatot és hideg büffét tanít. Beiratkozás és bővebb felvilágosítás **Perényi**-u. 20. sz. Nővédelmi Hivatalban.

SZENTGYÖRGYI

DIVATRUHAZ

November 1-én

Bulv. Reg. Maria

2-4-6. sz.

Neuman-palotába
(volt Fischer üvegüzlet)

helyeztetik át.

Üzlethelyi-
ség kiadó.Berendezés
eladó.Győződjék meg saját érdekében
— vételkényszer nélkül — a lecsó
átköltözködési áralmáról.

— Rendőri hír. Tegnap este előállítottak az aradi államrendőrségen egy gyanús embert, akinél Odvas István névre kiállított okmányok voltak. Kiderült, hogy az illető hamis okmányokkal rendelkezik. Letartóztatták és folyik ellene az eljárás.

— A nyugdíjasok figyelmébe! Az egyesületünkhöz érkezett megkeresésekkel kapcsolatban értesítjük az összes nyugdíjasokat, hogy az egyesület küldöttségileg Bucurestiben a holnapi napon interveniálni fog a nyugdíjsérelemek orvoslása ügyében. A küldöttség a rang és kategóriánként való nyugdíj egységesítését, a nyugdíjtörvény revízióját, a lakbérsegélyt, a munkáspénztárakhoz besorozott nyugdíjasok ügyét, a CFR munkássegélypénztárral szemben való vizsgálat levezetését, a volt Acsev nyugdíjasok ügyeinek teljes rendezését, a magánvállalatok nyugdíj-ügyei fölötti ellenőrzést kéri az illetékes ténnyezőktől Bucurestiben, ahol egyébként a magyar kormány részéről egy bizottság tárgyal a MÁV nyugdíjasok ügyében. A megyei nyugdíjasokat értesítjük, hogy az elmaradt százalékok november 5-én kerülnek kifizetésre. Előnkőség.

— A „Ratinol“-ról az elismerő levelek tömege nyilatkozik dicsérően. A többek közt így ír Puska Ernő Gölléról: „Kérek újból abból a csodás „Ratinol“ patkányirtószerből k. b. 4—5 patkány részére küldeni. Az első eredmény csodálatosan sikerült, most újból megpillantottam egyet, félek, hogy elszaporodnak“.

— RÁDIÓMŰSOR. Csütörtök, október 25.
Wien—Grác. (Romániai idő.) 20.30. Operaelőadás.
— Berlin. 18. Zongorahangverseny. — Boroszló. 23.30. Táncczene. — Frankfurt a. M. 21.15. Dalest.
— Leipzig. 22.10. Gitárhangverseny. — Milánó. 21.50. Operaelőadás. — München. 21.45. Hegedűhangverseny. — Nápoly. 21.50. Operaelőadás. — Pozsony—Prága. 20.30. Zenekari hangverseny. — Róma. 21.45. Operaelőadás. — Zágráb. 18. Hangverseny. — Budapest. 19.30. Az új Studio megnyitó ünnepélye. Nagy diszhangverseny.

Mikor házasodtak a híres emberek?

Elmondunk itt néhány érdekes adatot arról, hogy mily életkorban házasodtak meg egyes híres emberek. Shakespeare 18 éves volt, mikor feleségül vette Hathaway Annát. Nagy Frigyes 21 éves korában esküdt meg Erzsébet braunschweigi hercegnővel. Franklin Benjamin, a nagy amerikai államférfi 24 éves korában házasodott. Arany János 23 éves korában vette feleségül Ercsey Juliánát, Petőfi 24 éves korában Szendrey Juliát, Vörösmarty 43 éves volt, mikor házasságra lépett Csajághy Lánival, Tompa 32 éves korában kelt egybe Soldos Emiliával, Széchényi István 47 éves volt már, mikor feleségül vehette szívének régi szerelmét, özvegy gróf Zichy Károlyné Setlerné Crescencia grófnőt. Kossuth 38 éves korában vette feleségül Meszlényi Terézt. Mozart 25 éves korában esküdt meg feleségével Weber Konstanciával, Scott Walter is 25 éves korában Carpentier Margarettel. Dante csak az isteni színjátékban említett firenzei Beatrice halála után, 26 éves korában, Napoleon és Byron 27, Herder 29, Burns Róbert 30, Schiller 31, Milton 35 és Luther Márton 42 éves korában házasodott. Goethe már 57 éves volt, mikor feleségül vette Vulpus Krisztinát. Az „öreg Parr“, a csakis nagy életkoráról híressé vált angol pedig 120 éves korában vette oltár, de hamarosan a feleségét.

Az aradi főorvosi hivatal irtózik a kutyáktól!

Még délben is hevernek mérgezett husdarabok Arad uccáin. — Fajkutyák esnek az irtóhadjárat áldozatául. — Oriási felháborodás a főorvosi hivatal embertelen intézkedése ellen.

(Arad, október 24.) Az egész város méltó felháborodása kíséri a városi főorvosi hivatalnak a kóbor kutyák kipusztítására irányuló embertelen intézkedését. Mint legutóbbi számában jelentette az Aradi Közlöny, többen kéréssel fordultak az aradi rendőrfőkapitányhoz, hogy ártatlan állatok, esetleg emberek életének megvédése céljából hasson oda, hogy a rendőrtet visszavonják, mert könnyen megtörténhetik, hogy az eldobált mérgezett husdarabokból fajkutyák, vagy más ártatlan állatok ehetnek. A kérémezők aggodalma ma egy szomorú példával nyert beigazolást. Ma egy aradi tekintélyes kereskedőtől az alábbi panaszos levelet kaptuk:

Volt egy öt csztondós valódi nemes, faj farkaskutyám, amelyet mindig az előírt szabályoknak megfelelően tartottam. A kutya minden reggel eljött velem az üzletbe és tegnap délben egy pillanatra kiszaladt az ajtón. Az üzlettemmel szemben egy nagy darab mérgezett hus volt dróttal odakötve a gázlámpához. Anélkül, hogy észrevettem volna, a kutya odafutott, bekapott egy darabot a husból és rögtön utána látható volt a mérgező retentő hatása. A kutya összeesett és görcsös fájdalmak között fetrengett a földön. Elhívtam dr. Erdős főállatorvost, aki a kutyát kezelés alá vette, de már nem lehetett rajta segíteni. Néhány óra alatt szegény, bús falkutyám elpusztult. Nagyon szomorú, hogy ilyen intézkedéseket léptetnek életbe, amelyek ahelyett, hogy a célt szolgálnák, jó és ártatlan fajkutyákat

pusztítanak ki. A legnagyobb abszurdum ez, amit el lehet képzelni. Minden kulturáliamban a fajták külön védelemben részesülnek, nálunk pedig hatósági segédlettel és intézkedéssel pusztítják őket. Plesz Gyula kereskedő.

Eddig a levél, amely a legsúlyosabb argumentum arra, hogy dr. Cucu Vazul városi főorvos rendelkezése, minden érezni és gondolkodni tudó embert felháborítson. Az erdelti rendelet úgy szól, hogy a mérgezett husdarabokat este kell elhelyezni a városban és korán reggel összeszedni. Amint a fenti esetről láthatjuk, ennek az embertelen intézkedésnek, még ezt az enyhítő részét sem respektálják, mert egy faj farkaskutya a déli órákban musztult el az uccára kitett mérgezett hústól.

A kóbor ebek ilyen módon való pusztítására vonatkozó rendelkezés életveszélyes, akármilyen formában akarják is enyhíteni. Mert az éjszaka elszórt mérgezett husokat az éhes kutyák széthordhatják a városba és esetleg tragikusabb következményei lehetnek ennek az ostoba intézkedésnek, amely szégyene Aradnak és egyedülálló az egész világon. Ha a főorvos ur irtózik a kutyáktól, kerülje ki azokat, vagy öltön páncélinget, de a házkosság türelmét ilyen módon nem lehet, nem szabad végsőkig fokozni, mert ez a brutális, embertelen játék máris a legnagyobb felháborodást váltotta ki a város társadalmában.

Vilmos császári minifilm-
színház

Elkészült a verduni csata filmje, melyben II. Vilmos és Petain marsall szeszélyes játékai. — Ötvenhárom sebesülés a felvételek közben.

(Páris, október 24.) Léon Poirier francia filmrendező kísérletet tett arra, hogy egy ugynevezett riportázs filmben rekonstruálja a verduni ütközetet. Részben régi filmszallagokat használt fel, melyeket a helyszínen vettek fel, azokról a jelenetekről, amelyekről nem voltak filmdokumentumok, új felvételeket készített. Ennek a filmnek a munkálatai háromnegyed évig tartottak. A film tendenciája antimilitarista és a filmmel németek is közreműködnek. Számos volt berlini tiszt vállalkozott arra, hogy rendelkezésre bocsátják Poiriernek film- és fényképfelvételeiket, naplójegyzeteiket és visszaemlékezéseiket, sőt egyesek szerepet is vállaltak a filmmel.

Többek között szerepelnek ezen a filmen II. Vilmos császár és a trónörökös is, amikor a tilleul-i várból végignézik a német rohamot. Az erről készült filmfelvétel ugyanis sikerült megtalálni. Nem találták azonban meg azt a filmet, amely a verduni csata egyik legfontosabb személyiségét, Petain marsallt mutatta volna be, sőt hozzá hasonló és filmre alkalmas embert sem tudtak találni. Poirier nem soká gondolkodott, de az öreg marsallhoz utazott és felkérte őt arra, hogy vállaljon szerepet ebben a filmben. Petain eleinte vonakodott, később azonban elvállalta a szerepet, amelyben Petain saját magát játssza el.

Érdekes, hogy Poirier azoknak a munkásoknak a szerepére, akik a lövészárkokat ásták, legnagyobb részben olyan lengyeleket és cseheket szerződtetett, akik a háború idején az antant-seregekben küzdöttek. Az egyes csatajeleneteket olyan naturalisztikusan játszották végig, hogy a filmfelvételek alkalmával 53-an megsebesültek. Poiriernek szüksége volt a filmmel egy fiatal, kimondott német típusú katonára, ezért Berlinbe utazott és Hans Brausewettert kérte fel erre a szerepre. Brausewetter lelkesedett ezért az ideáért és mint egyetlen német színész szerepet vállalt a darabban. A film bemutatóelőadása november 11-én lesz Párisban.

A gyümölcskonzerválás új
„divatja“.

Édes befőttek helyett a savanyu dunctos lett a favorit.

(Arad, október 24.) Azok a hölgyek, akik sokat adnak karcuságukra és testvonalaik harmóniájára, már rég lemondtak a tejszínes nyalánkságok, torták és krémek élvezetéről, de még ők sincsenek tisztában azzal, hogy a kompótok és marmeládok közül melyik hízal. Ezekről nem akar megválni a mai sovány nőközönség sem, azonban úgy igyekszik óvatoskodni, hogy a befőttek készítésénél lehetőleg kevés cukrot használ el. Azonban még így is felmerült a kérdés, hogy szerepeljen-e egyáltalán az étrenden ezentúl a kompót és a lekvár, vagy se.

Most ősszel azonban sok olyan gyümölcsre lehet akadni, amelyeket cukor nélkül is el lehet tenni télire. Ilyen elsősorban a szilva. A lehámozott gyümölcsöt alkoholba, vagy ecetbe rakja az ember és ez a „befőtt“ egyáltalán nem hízal. Ugyanígy lehet konzerválni a szedret is. Azok a hölgyek, akik szeretnek jó háziasszonynak látszani, helyesen teszik, ha sok rumba teszik ezt a gyümölcsöt, a mindinkább kedvelté vált gyümölcslalátá részére, amely igen divatos lesz a szezonban. Főleg alma, körte, narancs és ananász jött tekintetbe ezen a téren régebben, most azonban divatba jött a szilva és az őszibarack is. Meggyet és zöld diót ugyancsak ajánlatos rumban konzerválni erre a célra.

Sohsem hitte volna az ember, hogy a savanyu gyümölcsök ily népszerűsége vergődnek. Azelőtt ritkán volt eléggé édes egy gyümölcs, most viszont nem eszik már egyik asszony sem ebéd után malagaszólot, amely pedig valamikor a legkedvesebb csemegéje volt a hölgyeknek.

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZLÖNY“-t, hanem havonta 90 leíért előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

Friss „Heller“, „Gerbeaud“ (Kugler) csokoládé különlegeség érkezett a „Corso“ cukorka-üzletbe Arad, Neuman-palota. Órási választék KOESTLIN teaszüteményekben. 5660

Károly király és Vázsonyi.

Békülés Tisza Istvánnal. — Kétféle forradalom. — Vádaskodás az uralkodó előtt. — Érdekes visszaemlékezés.

Egy bécsi újságíró érdekes cikkben hozza most nyilvánosságra Vázsonyi Vilmos volt magyar igazságügyminiszternek, a néhány évvel ezelőtt elhunyt magyar demokrata pártvezérnek eddig ismeretlen autentikus közléseit gróf Tisza Istvánnal való kibéküléséről és IV. Károly királlyal való két izgalmas audienciájáról. A feltűnően érdekes nyilatkozat a következőképpen hangzik:

— Amikor a választójogi törvényjavaslat elkészültem, dr. Wekerle Sándor akkori miniszterelnök azt kívánta, hogy a javaslat fontosabb pontjait beszéljem meg gróf Tisza Istvánnal. Tiszával Wekerlénél találkoztam. Az idők folyamán olyan ellentétek támadtak köztünk, hogy már évek óta alig érintkeztünk egymással. Amikor szembetalálkoztunk ezeket mondtam Tiszának:

— Mi a múltban szembenállottunk egymással és én megtámadtalak személyedben is. Mielőtt leülnénk, kérlek, tekintsd úgy a dolgot, mintha nem történt volna meg. Én nagyon sajnálom.

Tisza meglepődve és meghatva nézett rám, mert érezte, hogy ünnepélyes nyilatkozatomra nem készültem, hanem az úgy magától jött.

— Nagyon örülök — felelte elfogódottan — hogy ezeket mondtad.

A tárgyalások alatt nem tudtam meggyőzni Tiszát álláspontomról, ő azonban rábeszélte Wekerlét és néhány miniszterkollegát, hogy kezdjenek egy akciót ellenem a királlyal, de a Felső az én pártomra állt. Arról volt szó, hogy a képviselőháza feloszlassák, mikor a többség nem akarta elfogadni a választójogi, kihallgatásra jelentkeztem a királlyal. Szurmay honvédelmi miniszter is velem jött Badenbe. Szurmaynak az volt a feladata, hogy a királynak bebizonyítsa, hogy nem lehet kiírni a választásokat, mivel nincs elég katonaság az országban. Előbb Szurmay került sorra, aztán én. Amikor a király közölte velem a Szurmay által előadott Wekerle-féle argumentumot, ezeket mondtam:

— Minek nekünk katonaság?... Hiszen mi az általános választójogot hozzuk. A nép ellen nincs szükség katonaságra. Felső, kétféle forradalom van. Az egyik a gentry-kaszinóé — ez nem veszélyes — a másik a valódi. Ez pedig nagyon veszélyes.

Ezután megkérdeztem mi a Felső kívánása és felajánlottam lemondásomat.

— Kérem — felelte a király — lemondását nem fogadhatom el. Nem akarom Önt nélkülözni. Egyetlen utasításom: kövesse Ön nyugodtan lekiismeretét és meggyőződését.

Amíg ez történt Badenben, odahaza felvontatták ellenem Windischgrätz Lajos herceget. Az új választások elmaradtak és kitört a krízis. Miután lemondottam, kétszer voltam audiencián a királlyal. Az első alkalommal keményen elítéltem azokat a minisztereket, akik kollégájuk háta mögött rosszul informálják az uralkodót. A király hevesen pattant fel:

— Végre is: meg fogja talán engedni, hogy azt fogadják, akit akarok!...

— Felső — feleltem — Önnek ehhez joga van, az én kötelességem pedig az, hogy felsőgednek mindig megmondjam az igazat. Büszkén vallom meg, hogy sohasem mondtam felsőgednek mást, csak az igazat.

— Elismerem — mondta a király — hogy Ön őszinte ember és ép azért álljon most az őszinteség szemben az őszinteséggel. Milyen viszonyban áll Ön a „Népszava“-val?...

— Kétféle viszonyban. Az egyik, hogy az általános sztrájk idején...

— Nem erről van szó, kérem, hanem arról, hogy a „Népszava“ pünkösdi számában megjelent egy válsággyalázó cikk.

Most már tudtam, hogy miről van szó.

— Erről — feleltem — ráismerek ellenségem stílusára. Azt persze nem közölték felsőgeddel, hogy a cikk miatt azonnal megindít-

tattam az eljárást a „Népszava“ ellen. Ha felsőged kívánja, áthozhatom az igazságügyminisztériumból az erre vonatkozó aktákat.

A király a meglepetéstől sápadtan kiáltott fel:

— Kérem, hisz akkor önt gyalázatosan megrágalmazták! Hisz ön becsületesen teljesítette a kötelességét!...

A második audiencián, amely az állomáson folyt le, amikor a király elutazott, csak azért jelentem meg, hogy átnyújtsam neki a „Népszava“ ügyére vonatkozó aktákat.

INGYEN KAPJA

• hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-T

ha ma megrendeli. Ez

Az előfizetést csak 1928. november hó 1-től számítjuk.

Közgazdaság.

Zürichben 3.14 a lej.
Helyi valutaárak. (Október hó 24.)
 Pénz: Márka 39, dollár 163.50, angol font 795, francia frank 6.30, olasz lira 8.60, cseh korona 4.85, pengő 28.90, dinár 2.85, osztrák schilling 23.33, svájci frank 31. — **Áru:** Márka 39.50, dollár 164, angol font 800, francia frank 6.50, olasz lira 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29.10, dinár 2.90, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — **Kifizetések:** Berlin 39.68, Newyork 166, London 806, Páris 6.50, Milánó 8.70, Prága 4.93, Budapest 29, Zágráb 2.92.50, Bécs 23.40, Zürich 32. — **Irányzat:** tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Október hó 24.)
 Berlin 123.77.50, Amsterdam 208.30, Newyork 519.65, London 2520.12.50, Páris 20.29.25, Milánó 27.21.75, Prága 15.40, Budapest 90.58, Belgrád 9.13, **Bucuresti 3.14.50**, Varsó 58.25, Bécs 73.02.25.

Zürichi tőzsdezárlat. (Október hó 24.)
 Berlin 123.76, Amsterdam 208.30, Newyork 519.60, London 2520.50, Páris 20.29.25, Milánó 27.21.50, Prága 15.40, Budapest 90.60, Belgrád 9.13, **Bucuresti 3.14**, Varsó 58.25, Bécs 73.05.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Október hó 24.)
Devizák: Páris 6.48, Berlin 39.55, London 805, Newyork 165.75, Milánó 8.70, Zürich 31.95, Bécs 23.40, Prága 4.92, Budapest 29.05. — **Valuták:** Napoleon 646, márka 39.87.50, léva 1.23, török lira 0.87.25, angol font 806, francia frank 6.54, svájci frank 32.05, olasz lira 8.73, drachma 3.16, dinár 2.90, dollár 164.85, lengyel zloty 18.55, osztrák schilling 23.45, pengő 29.10, cseh korona 4.93.

Többmilliószékes fizetésképtelenség Nagyváradon. Nagy meglepetést keltett a nagyváradon, hogy az ottani Grünberger és Várnai textilárú-cég fizetésképtelenséget jelentett és a hitelezőkkel megkezdte az egyezkedést. A tárgyalásokat nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a csaknem 20 millió passzívával szemben a cég áruraktárában alig egy millió lej értékű áru van, amiért a hitelezők elsősorban is azt igyekeznek kiküldetni, hogy hová lett a még az utóbbi időben is nagyobb tételekben vásárolt áru. A fizetésképtelenségben több cseh gyár, bucaresti-i és erdélyi nagyvállalat és gyár és több nagykereskedő van érdekelve s ugyancsak érdekelt a temesvári Gyapjuipari R.-T. is. Mint most kiderült, a cég már közel egy esztendeje fizetési zavarokkal küzdött, amelyet azonban titkoltak.

ÉRETTSÉGIRE

középiskolai, polgári és magánvizsgákra előkészít: 3884

GALGÓCZY Magántanfolyam,
 BUDAPEST, VIII. Mária Terézia-tér 3.

Legolesőbban vásárolhat

Szántó és Komlós

ruhaáruházában ARAD, Színház-épület.

Férfi öltöny gyapjú szövetből	— — —	L. 1450
Fü öltöny gyapjú szövetből	— — —	1150
Gyermekek öltöny gyapjú szövetből	— — —	650
Őszi és téli dubi kabát	— — —	1750
Fekete téli kabát bársony-gallérral	— — —	2050
Fekete téli kabát szőrme-gallérral	— — —	2850
Rövid gazdász kabát szőrme-gallér	— — —	1750
Rövid gazdász kabát salát gallér	— — —	1250
Férfi divat bunda teveszőr béléssel	— — —	3800
Férfi íregoll raglán	— — —	1650
Fü téli kabát	— — —	1100
Gyermekek téli kabát	— — —	850

Nagy választék bőrkabátokban, szőrme és békéscsében, bundákban, divatöltönyökben, iskolai egyenruhákban. Külön mértékosztály. 5207

NYILTER.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

A Fonciera Általános Biztosító r.-t.

irodai helyiségeit
 a mai naptól 5750
 Strada Alexandri (Salacz-u.) 9.
 helyezte át.

Köszönetnyilvánítás.

Ezuton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett halottunk

Sófalvi György

ravatalára koszorút helyeztek, szeretetteljes, őszinte részvétük nyilvánításával mélyes és fájdalmunkat és gyászunkat enyhíteni igyekeztek.

Hálás köszönetet mondunk ezuton is Varga Imre utóda temetkezési vállalat tulajdonosának, aki halottunk iránt érzett baráti szeretetből a temetést a létrejött megállapodástól eltérő és azt jóval felülmúló módon impozánsabbá tette.

Arad, 1928. október hó 22.

A gyászoló:
 5644 **Sófalvi család.**

Bolthelyiség

a Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-utca) sarkánál, a hetipiác legélénkebb helyén,

november 1-re kiadó

Cím az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalában.

Cenzurat: Prefectura Judetului.
 Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. Helyre 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak alárendelők. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel. Csak válaszhívveggel ellátott kérdézősködésekre válaszolunk. Ajánlatok, levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatali telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

Éjjeli szekrény lámpák,
ampolnák legolcsóbban
Varga és Rosenfeldnél,
Arad, Central szálló mellett. 1097

ALKALMAZÁS.

BANKGYAKORNOKOT, német és román nyelvtudással felvesszünk. Népbank Ujarad. 5682

KERESKEDELMI érettségivel bíró román, német és magyarul beszélő fiatal ember bármely délelőtti irodai állást keres. Szíves ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadójába kér. 260

ROMÁN, magyar kisasszonyt keresek délutánra, teljes ellátással, fizetéssel, lakással kísérem mellé. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5744

TANULÓ felvétetik. Munkás Szövetkezet Arad, Bulv. Reg. Ferdinand 47. 5745

JOB házból való leány technikus tanulónak felvétetik. Dr. Mandel, Arad, Str. Gh. Lazar 13. 5652

HÁZMFESTERPÁR gyermektelen, az asz szony mindenös takarításért lakást, fűtést, világítást, fizetést kap. Tudakozódni Haász, Str. Eminescu 12. 5515

PERFEKTE deutsche Kindermädchen wird zu 2 Kindern für 1. Nov. gesucht. Adresse Calea Radnei 42. 5746

ROMÁNUL, magyarul beszélő nő gyermek mellé ajánlkozik. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 5752

LAKÁS.

BELVÁROS közepén elsőemeleti lépcsőházi bejáratos, teljesen különálló szoba, szelős, világos, irodának vagy garcon szobának november 1-re kiadó. Cim Rudolf Mosse hirdetőben. 10506

KETTŐSZOBÁS lakás. volt Batthyány-uccában november elsejére kiadó. Bővebbet Ecetgyár, Könyök-ucca. 5748

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiségazonnalra

KIADÓ.
Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1257

VÉTEL ÉSELADÁS.

MEGVÉTELRE keresek egyesszámú Radial szítát jó állapotban lévő. Bajer József molnár, Padureni, Aradmegye. 5741

SCHOBERL DIVÁNY, BIEDERMEYER SZALONOK, VITRINEK, női bundák, férfi kabátok és öltöny, szőnyeg, festmények, porcellánok, antik komódok, antik órák, asztalok, lámpák, lábzsák, utazóbőrönd, velencei és konsol tükrök, szalonok, antik ágyak és éjjeli szekrények, háló, uriszoba, ebédlő berendezések zongorák, nagy álló és fali órák, kézimunkák, szőrmék. Jókat összes művel. dísz tárgyak, stb. eladók. Salgóne bizományi üzlete, Str. Horia I. Neuman-palota. 1000

FEJESKÁPOSZTA, BURGONYA vagonkételekben legolcsóbban Holczercógnél Timisoara, Str. Joffre (Török-ucca) 10. 5727

MEGBIZÓIM részére keresek különböző antik szalonokat. Salgóne bizományi üzlet Str. Horia I. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

TELJES LAKBERENDEZÉS és szőnyegek, jutányos árban eladók. Megtekinthető hétfőtől kezdődőleg délután 3-5 között Str. Pirici (volt Vörösmarty-u.) 8. szám, I. emelet. 3708

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

OKTATÁS.

Regáti tanítónő

perfectül tanít: franciát, angolt, román és németet, 3 hónap alatt elsajátítható módszer szerint. 5740
Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér.

KÜLÖNFÉLÉK.

KUTYA kicsi, fekete, sárga petyekkel, elveszett, volt Weitzer János-u. 10. sz. alól. Megtaláló ugyanott jó jutalomban részesül. 5749

Megvételre keresek egy fafűrészelő **benzinmotort** a körkörös ellátva, jókarban levő. Cim Czukra Romulusz kereskedő Bârsa, p. u. Sebis. 5737

Eladó bérház

volt Kossuth-ucca 44. szám, nagy telekkel, 15.000 lej havi házbérléssel. Bővebbet: 5648

Busehi János

ékszerüzletben Piata Avram Ianou No. 1.

Hó és sárcipők

HAMMER ZSIGMOND SI FIUL

Arad, Bul. Regele Ferdinand 27. (Boros Béni-tér) 5576

legújabb módszerű javítása gyári kivitelben 24 óra alatt.

MUZZAY JÓZSEF

ARAD, színházszemben

Férfi öltöny tiszta gyapjú L. 1750
Férfi öltöny divatszínben... 2450
Sötétkék és fekete öltöny la. 2750
Őszi és téli felöltő... 1950
Ulster-Double la. ... 2450
Fekete féll kabát szörme sál pallér 2650
Divat szabóság! 4818

Őszi és téli árjegyzéke:

Iskola öltöny előírás szerint L. 1600
Börkabát la. minden színben 3900
Fregoli raglán... 2000
Gummi kabát... 800
Trench-coats la. ... 2500
Angol posztó raktár

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

Villany világítás, telefon, villany-esengő és villámhárító berendezések szerelését és javítását vállalja

Gáspár Arpád

Szerelési anyag és izzólámpa raktár. Aránlattel díjmentesen szolgál!

műszerész
ARAD, Strada Horia 2.
TELEFON 315.

5494

FIGYELEM!

M. Abramovieinál

Str. Matei Corvin I. (v. Hunyadi-u.)

élő friss dunal hal

kapható: esütörtökön és pénteken. 5788

Ha Curtici-ra

utazik, vagy autókirándulást tesz erre a közeli határállomásra, keresse fel:

Jovitu Jenő vasúti vendéglős
éttermét, ahol jól, olesón és izletesen étkezhet. 4918
KITÜNO FAJBOROK!

Valódi perzsaszőnyegek eladók.

Cim volt Aulich Lajos-u. 13. l. em. 5781

Nemes gyümölcsfák

csakis legjobban bevált és közkedvelt gyümölcsfajokban ismét kaphatók

Adelmann Károly

gazda-ágában 1198
Ujssentannán.

Maculatura papir 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.

Eladási hirdetmény.

Dr. Hirsch Vilmos ügyvéd, mint vagyombukott Gámán György csőd-tömeggondnoka közhírré teszem, hogy a csődvagyonhoz tartozó és a csődleltár 1-786 tételszám alatt felvett és 687.976 leire becsült vasárak és üzleti berendezési tárgyak, valamint a csődleltár 787-795, 797-821, 823, 826-830 tételszámjai alatt felvett és 496.475 lej 55 banira becsült furnirárak egytömegben, vagy külön a vas és külön a furnirárak eladotnak.

A leltár irodámban, míg az áru közbenjövetelem mellett bármelyik munka napon 16-18 óra közötti időben Piața Regele Ferdinand Nr. 34. alatti üzlethelyiségben és a Strada Garej Nr. 1. alatti raktárban tekinthető meg. Venni szándékozók kötelesek zárt, lepecsételt írásbeli ajánlatokat legkésőbb f. évi november hó 5-ig Targu-Mures, Str. Sft. Gheorghe 24. szám alatt levő irodámba juttatni.

Az ajánlat beadásával egyidejűleg kötelesek venni szándékozók a becsült érték 10%-át óvadékként hozzányugta ellenében letenni, különben az ajánlat nem vétetik figyelembe.

A beadott ajánlatok, ajánlattevőkre f. évi november 5-ig kötelezők. A csődválasztmány pedig fenntartja a jogot magának, hogy a beérkezett ajánlatok el, vagy el nem fogadása felett szabadon határozzon.

A beérkezett ajánlatok felnyitása és azok feletti határozat hozatala a csődválasztmány által f. évi november 6-án délután 5 órakor dr. Lázár Henrik csődválasztmányi tag Targu-Mures, Piața Regele Ferdinand 66. szám alatti irodájában fog megtörténni.

Azon ajánlattevő, kinek ajánlatát a csődválasztmány elfogadja, köteles az elfogadásról történt távirati értesítés vételétől számított 3 nap alatt a vételárat kezemhez lefizetni és ugyanezen idő alatt a megvett árut átvenni és elszállíttatni.

Az átadás, illetve átvétel leltár szerint eszközöltetik. A már eladott áruk leltári becsértéke levonásba hozatik.

Ezen ügylethől eredő összes adók és illetékek egyedül és kizárólag vevőt terhelik és a vételárral egyidejűleg kezemhez lefizetendő.

Azon ajánlattevő, ki ajánlatát visszavonja, letett óvadékát elveszti, ugyszintén az is, ki ajánlatának elfogadása esetén fizetési és átvételi kötelezettségének kellő időben eleget nem tesz és ezenkívül az újabb eladás az ő veszélyére és terhére fog eszközöltetni.

Targu-Mures, 1928. október 20.

Dr. Hirsch Vilmos

ügyvéd,

5743

csődtömeggondnok.